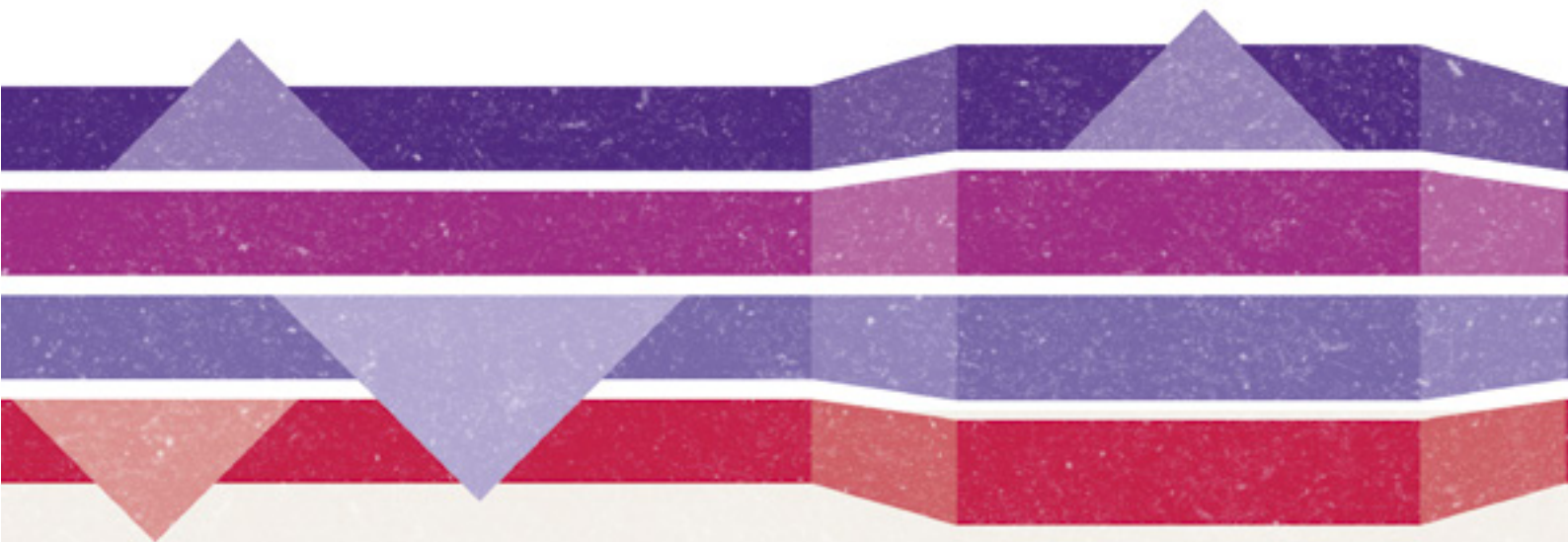

Grant Thornton informerer

Nr. 4/2015

Din samarbeidspartner innen revisjon, regnskap, skatt og rådgivning - et kunnskapshus i vekst.

Før årets fremlegging av statsbudsjettet var det knyttet stor spenning til forslaget om å endre selskapsskatten og utbyttebeskatningen.

De konkrete forslagene er at selskapsskatten og skatt på alminnelig inntekt er foreslått redusert fra 27 til 25 prosent. Det signaliseres at dette er et trinn mot en selskapsskatt på 22 prosent i 2018.

Det foreslås ingen dramatisk skjerpelse av den totale beskatningen av overskudd og utbytte, men for opptjent egenkapital beskattet i tidligere år foreligger det en ikke ubetydelig skjerpelse. Det kan derfor lønne seg å ta tilleggs- eller ekstraordinært utbytte i 2015. Ta kontakt med oss for en vurdering for ditt selskap!

Endringene i beskatningen av inntekt og utbytte var nok ventet, men en større overraskelse var at regjeringen foreslår at alle lån til aksjonærer skal regnes som utbytte. Aksjonærer som låner penger av eget selskap må med andre ord betale utbytteskatt på lånebeløpet oppgrosset med 1,15. Dette er en situasjon som de aller fleste må styre unna!

Les mer om dette samt de viktigste skatteendringene i egen artikkel.

Årsoppgjøret

Årsoppgjøret nærmer seg med stormskritt for de som har avslutningsdato 31. desember. Årets siste dag er avslutningsdatoen for de fleste norske selskap. Vi vil gjerne minne om at det for mange er mulig å velge en annen regnskapsavslutningsdato. Ta kontakt med din kontaktperson hos oss dersom ditt selskap ønsker å endre denne.

Årsoppgjøret er høysesong for regnskapsførere og revisorer. For at årsoppgjøret skal gli best mulig for alle parter er god kommunikasjon viktig.

Fristen for innsendelse av ligningspapirene er for de fleste selskaper 31. mai 2016, men dersom for mange sikter seg inn mot denne ene dato og venter med å levere regnskapsmaterialet til regnskapsfører og revisor, så kan det oppstå en situasjon hvor de lovpålagte fristene vanskelig kan overholdes.

Vi oppfordrer derfor alle som har mulighet til det å være klar med sitt årsregnskap i god tid innen de lovbestemte fristene. Ta kontakt nå med din regnskapsfører/revisor hos oss og legg en god plan for årsoppgjøret!

Jeg ønsker dere alle god lesning og en riktig god jul!

Jan Møller
Managing Partner
Grant Thornton

Grant Thornton Informerer

Grant Thornton informerer

Utgitt i samarbeid med
DnR Kompetanse AS

Kontaktinformasjon Grant Thornton

Grant Thornton Revisjon AS
Jan Møller
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo
Tlf. 22 20 04 00
Faks. 22 20 04 10
e-post: oslo@no.gt.com
www.grant.thornton.no

Kontaktinformasjon DnR Kompetanse

DnR Kompetanse AS
Postboks 2914 Solli
N-0230 Oslo
Tlf. 23 36 52 00
forlag@revisorforeningen.no

Redaksjon

Redaktør Alf Asklund, tlf. 40 20 43 10
alf.asklund@revisorforeningen.no

Redaksjonsutvalg

Advokat Tom Larsen
Rådgiver Børge Busvold
Rådgiver Camilla Brunfelt
Rådgiver Signe Haakanes

Utgivelsesplan 2016

Nr. 1 - Fredag 4. mars
Nr. 2 - Mandag 6. juni
Nr. 3 - Mandag 3. oktober
Nr. 4 - Torsdag 8. desember

Produksjon

07 Gruppen a.s.

www.grant.thornton.no

AKTUELLE DATOER

10. desember

Merverdiavgiftsoppgaven.
Frist for levering og betaling.

15. desember

Arbeidsgiver kan bestille elektroniske skattekort.

15. januar

Betaling av arbeidsgiveravgift og skattetrekk.

20. januar

Frist for levering av ligningsoppgaver fra bl.a. barnehager og SFO og banker og forsikringsselskaper.

31. januar

Frist for levering av ligningsoppgaver fra bl.a. boligsameie og boligselskap.

Frist for levering av aksjonærregisteroppgaven.

15. februar

Frist for levering av ligningsoppgaver for betalinger til selvstendig næringsdrivende (tidligere lønnsoppgavekode 401).

INNHOLD > 04 > 2015

Bruk av sky-tjenester og samhandling

Side 4

Mindfulness på arbeidsplassen

Side 5

Næringsrapport skatt – forenklet rapporteringsløsning

Side 6

Høyesterettsdom om regulering av festeavgift for tomtefeste

Side 8

Kjøp av tjenester fra utlandet og merverdiavgift

Side 10

De viktigste skatteendringene fra 2016

Side 12

Aktuelle satser

Side 16

Det er skattepliktig å låne i eget AS

Side 18

Ny modell for fastsettelse av normrenten

Side 20

Avkryssing i selvangivelsen og skattyters opplysningsplikt

Side 21

Forberedelser til årsoppgjøret for 2015

Side 22

Bruk av sky-tjenester og samhandling

ARTIKKELEN TAR FOR SEG HVORDAN DU KAN ta i bruk skytjenestene fra Microsoft for å øke produktiviteten din.

Technical Manager
Simon Manglerød,
Technical Services Intility

Enkel fildeling har eksistert lenge, men dessverre har ikke rettighetsstyring og sikkerhet vært ivaretatt når brukere på eget initiativ har anskaffet seg tjenester laget for privatmarkedet, for bruk på jobb. Hvordan kan du ta i bruk skytjenester som Office 365 for å gjøre deg mer produktiv?

En kort beskrivelse av tjenester som kan brukes på tvers av dine enheter, som ivaretar sikkerhet og er enkle i bruk, følger nedenfor.

Samhandling på dokumenter

Gjennom OneDrive – Microsofts sky-lagringstjenester – er det mulig å dele dokumenter med både kolleger og eksterne. Dere kan, gjennom delingsmotoren, samarbeide på samme dokument lagret i skyen, som da også vil være tilgjengelig på alle enheter. På den måten unngår du for eksempel å dele et felles excel-ark, som oppdateres av mange forskjellige, og der du til

slutt ikke er helt sikker på om du sitter med siste versjon. For å unngå dette, trengs det deling av filer – samhandling mellom kolleger uten bruk av filer som vedlegg i eposter.

I tillegg til dette kan dokumenter deles med eksterne utenom bedriften, som du selv kan styre ved hjelp av rettighetsstyring.

One Drive kan synkroniseres med mobiler, nettbrett og flere maskiner, og er tilgjengelig på Internett.

Kommunikasjonsflyt i bedriften

Yammer er den «sosiale» komponenten i Office 365-pakken. Den gir bedriften et forum for å diskutere løsninger og dele nyheter på tvers av avdelinger. Deling av dokumenter som ligger i OneDrive gjennom Yammer, gjør at man kan kommentere og diskutere forslag til endringer i

kommentarfelt, og fatte beslutninger direkte.

Tilgjengelighet

Muligheten til å ha dine personlige dokumenter, bilder og filer tilgjengelig hvor som helst fra alle enheter på en sikker måte, er et stort skritt fremover. Privat kan man dele bilder fra ferier med familie og venner, på jobben kan man dele og samarbeide på dokumenter med kolleger på en enkel måte.

Office 365 har en egen motor for å vise viktige dokumenter som det jobbes med – Delve. Motoren trekker informasjon fra din kalender, epost og dokumenter til en presentasjon av dokumenter som det jobbes med av både deg og dine kolleger eller samarbeidspartnere. Verktøyet fungerer som en portal, og gir deg tilgang til de viktigste dokumentene på alle enheter.

Enklere fakturering med EHF

Stadig flere virksomheter kan motta elektronisk handelsformat (EHF)

EHF:

Enklere - færre manuelle prosesser. Du slipper papir og porto

Hurtigere - for deg og kunden

Full kontroll - faktura direkte til mottakers økonomisystem

Send EHF enkelt
med Agro Faktura

Agro Faktura - Se agro.no

agrodata

- gjør økonomistyring litt kjekkere

Mindfulness på arbeidsplassen

MINDFULNESS-TRENING ER GOD INVESTERING i ansattes helse og arbeidsmiljø. De siste 15 årene er det lagt frem en rekke forskningsrapporter som gjennomgående viser meget god effekt på ulike helseparametere.

Helse- og treningsterapeut
Ingun Mjaaland,
Bwell Norge

Hva er problemet?

Stress er et stort problem i det moderne samfunn, og er blant de vanligste helseproblemene både på norske og europeiske arbeidsplasser, viser en ny undersøkelse gjennomført av Det europeiske arbeidsmiljøorganet (EU-OSHA). De fleste konsultasjoner hos allmennleger dreier seg om stressrelaterte problemer.

Vi vet i dag mye om den negative effekten av høyt stressnivå i kroppen over tid, blant annet hvordan stress kan føre til forhøyet kortisolnivå, økning i muskel- og skjelettplager og en generell reduksjon av immunsvaret. Stressrelaterte plager fører til enorme kostnader, både for den enkelte bedrift og samfunnet for øvrig.

Hva er mindfulness?

Mindfulness har sine røtter i buddhistisk østlig tradisjon og er 2500 år gammel. Den formen for mindfulness-trening vi omtaler her, er frikoblet fra den religiøse dimensjonen, og det er stort sett denne formen som praktiseres i Vesten. Kabat-Zinn regnes som den vestlige grunnleggeren av mindfulness, og i 1980-årene etablerte han en egen klinikk for mindfulness på Universitetssykehuset i Massachusetts.

Mindfulness handler om å være bevisst til stede i livet akkurat nå, uten å dømme. Å kunne forholde seg

til det som skjer her og nå, uten å bli fanget av følelser, eller tanker, som drar oss i retning av bekymringer om morgendagen, eller grubling over fortiden. Det motsatte av mindful er ubevisst, fraværende og fordomsfull.

Trening

Å være bevisst til stede / å være mindful er en treningssak, og for å oppnå effektene av det mindfulness-trening kan gi oss, må vi investere tid. Mindfulness-trening består av øvelser for sittende meditasjon, kroppsskanning og mindfulness i bevegelse. Øvelser som består av sittende meditasjon, regnes for å være de mest effektive for å trene vår egen evne til å forholde oss til virkeligheten slik den er og returnere til «her og nå». Man øver på å observere alt som skjer i stillheten, med en åpen og nysgjerrig holdning, uten å dømme.

Forskning og effekt

Forskere har funnet målbare endringer i hjerneområder som er sentrale for stress, empati, selvfølelse og hukommelse hos forsøkspersoner som hadde praktisert mindfulness-trening. Forskingen dokumenterer at hjernen er formbar, og at vi ved å meditere kan spille en aktiv rolle i å endre hjernen og øke vår oppmerksomhet og livskvalitet. Forskning viser at mindfulness-trening kan bidra til reduksjon av stress, økt fokus og konsentrasjon, økt

evne til empati, bedre søvn, å stabilisere blodtrykket, styrke emosjonell intelligens, styrke immunsystemet og kroppens evne til å håndtere sykdom, og å gi økt livskvalitet.

Det forskes også på mindfulness i Norge. Anders Meland er i avsluttende fase av sin doktorgradsavhandling, der han har forsket på effektene av 4–12 måneders mindfulness-trening i prestasjonsmiljøer i Luftforsvaret og toppidretten. Ved bruk av objektive måleparametere (oppmerksomhetstester og måling av stresshormoner) fant han positiv sammenheng mellom grad av mindfulness og fleksibel oppmerksomhet. Treningen virket stressreducerende på akutt og langvarig belastning, også i perioder med ekstrem ytre arbeidsbelastning. Analysene av dybdeintervjuene viser at treningen har en rekke andre subjektive effekter, for eksempel bedret samhold og arbeidsmiljø.

Mindfulness på jobben

Forfatterens arbeidssted, Bwell Norge AS, ser en økende etterspørsel etter foredrag og kurs i mindfulness. Det er ingen tvil om at mange ønsker effekten av mindfulness-treningen. Om du vil redusere stress og være til stede i nuet, være oppmerksom, ta gode beslutninger og jobbe for et godt arbeidsmiljø, så kan trening i mindfulness være en effektiv vei.

Næringsrapport skatt

– forenklet rapporteringsløsning

DRIVER DU EN NÆRINGSVIRKSOMHET med enklere skattemessige forhold, skal det bli enklere å levere selvangivelsen allerede fra 2016 ved hjelp av Skatteetatens foreklede rapporteringsløsning Næringsrapport skatt.

Rådgiver regnskap/revisjon
Hilde Roheim Ebbesberg,
Revisorforeningen

Mange næringsvirksomheter vil få en enklere hverdag når den nye Næringsrapport skatt blir tilgjengelig. Der de næringsdrivende tidligere måtte forholde seg til ni forskjellige skjemaer, er alt nå samlet på ett sted. Webbløsningen skal være klar våren 2016 for innrapportering for regnskapsåret 2015. Et av målene er at aksjeselskaper og enkeltpersonforetak som i dag leverer på papir, vil bruke mye mindre tid ved å benytte seg av Næringsrapport skatt. De som i dag leverer via Altinn, vil også bruke mindre tid på innleveringen.

De næringsdrivende skal kun sende inn regnskapstallene, så vil Skatteetaten foreta de skattemessige beregningene.

Næringsdrivende foretak med enkle skattemessige forhold er kategorisert til å være foretak:

Fra ni skjema til én webbløsning

Fra ni skjema til én webbløsning – Næringsrapport skatt erstatter de mest brukte skjemaene ved innlevering:

- Selvangivelse for aksjeselskap (RF-1028)
- Næringsoppgave 1 (RF-1175)*
- Næringsoppgave 2 (RF-1167)
- Avstemming av egenkapital (RF-1052)
- Avskrivning (RF-1084)*
- Bruk av bil (RF-1125)
- Forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier (RF-1217) *
- Gevinst- og tapskonto (RF-1219)
- Personinntekt (RF-1224)*

* For enkeltpersonforetak overføres dataene til den personlige selvangivelsen RF-1030.

- som ikke er registrert med revisor
- som ikke er i konsern
- som ikke har fordringer, eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta
- som ikke har eid, kjøpt eller solgt verdipapirer, aksjer eller fast eiendom i foregående år
- som ikke har inntekter fra servering av mat og alkohol
- som ikke driver landbruk, skogbruk, fiske eller fangst

For det første rapporteringsåret vil det ikke være ferdig utfylte poster, det vil si at inngående balanse med mer ikke vil foreligge. Fra og med år 2, vil dette komme. Løsningen skal integreres med regnskapssystemer.

Testet løsning

En pilotproduksjon ble gjennomført i mai 2015 for å teste løsningen, avdekke eventuelle feil og få erfaring fra kunde-henvendelser og saksbehandling i den

nye løsningen. 3400 aksjeselskaper ble invitert til å delta i piloten, 357 meldte seg som testbrukere. I løpet av pilotperioden leverte 265 selskaper pilot for Næringsrapport Skatt. Prosjektet fikk inn mange tilbakemeldinger og forslag til forbedringer via spørreskjema, intervjuer og kundelogg. Satt sammen med informasjon fra web-analyseverktøy og innspill fra veiledere og saksbehandlere, sitter prosjektet igjen med nyttig erfaring som bli vurdert i den videre utviklingen av tjenesten.

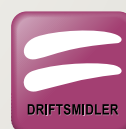
– Pilotproduksjonen har lært oss mye. Teknisk sett fikk vi bekreftet at vi har en løsning vi kan bygge videre på. Samtidig ser vi at vi kan utvide veiledningstilbudet til brukerne på telefon og e-post, og vi kan gjøre informasjon og budskap til de næringsdrivende enda tydeligere, sier Anne Marit Myrseth i Elsa-prosjektet.

Økonomisk styring og kontroll.
Punktum.

KITTO NERBO Foto: Monkey Business

Finales programmer tar over der økonomisystemene stopper, og hjelper deg videre med årsregnskap, noteopplysninger, ligningsoppgaver, skatteberegning, avstemming, dokumentasjon, analyse- og nøkkeltallrapporter, prognoser, grafer, perioderapporter, konsernregnskap, avskrivninger, driftsmiddeloversikt, aksjeoversikt, kontantstrømoppstilling m.m. I tillegg valideres dataene automatisk mens du arbeider, slik at feilføringer avsløres umiddelbart. Gratis demoversjoner finner du hos www.finale.no.

Høyesterettsdom om regulering av festeavgift for tomtefeste

HØYESTERETT AVSA I APRIL I ÅR EN DOM som ga bortfester medhold i å kunne justere opp festeavgiften ut over konsumprisindeksen. Dommen omhandler en bestemmelse i tomtefesteloven, som regulerer festeavgift av tomt for bolig eller fritidshus.

Advokat Tom Larsen,
Revisorforeningen

Hovedregelen etter tomtefesteloven er at festeavgiften skal reguleres i samsvar med endring i pengeverdien.

For avtaler som er inngått før 1. januar 2002, har bortfester adgang til å regulere i samsvar med det som «tvillaust er avtalt». Men dette kan bare skje én gang, og det vil være den første gangen avgiften reguleres etter 1. januar 2002. En slik justering kalles for engangsløft av festeavgiften, og ordningen kom inn ved en lovendring av tomtefesteloven i 2004. Deretter blir det konsumprisregulering. En mulighet til å kunne justere festeavgiften basert på tomteverdi, vil i mange situasjoner kunne gi en vesentlig heving av den årlige festeavgiften, sammenlignet med hva som vil følge av en konsumprisregulering.

Markedsregulering eller ikke

Denne saken dreide seg om festeavtaler som var inngått tidlig i 1970-årene med en festetid på 40 år. Da avtalene skulle forlenges etter 40 år, krevde bortfester at festeavgiften skulle reguleres på grunnlag av tomteverdien, men begrenset til høyeste verdi etter tomtefesteloven til 9000 kroner pr. mål. Den konsumprisregulerte festeavgiften lå på ca. 1500 kroner pr. mål.

Tvisten dreide seg om bortfester skulle ha rett til å foreta en markedsregulering av festeavgiften, selv om det tidligere var foretatt en oppregulering av festeavgiften basert på konsumprisindeksen.

Høyesterett konkluderte altså med at bortfester kunne justere opp festeavgiften ut over konsumprisindeksen.

Satte til side tidligere rettsoppfatning

Denne dommen ble avsagt i storkammer, i og med at det var spørsmål om å sette til side en rettsoppfatning Høyesterett hadde lagt til grunn i tidligere saker.

Tidligere praksis fra Høyesterett la til grunn at enhver avtalemessig regulering av festeavgiften etter 1. januar 2002 (ikrafttredelsen av tomtefesteloven fra 1996) avskar adgangen til fremtidig oppregulering på grunnlag av tomteverdien. Det innebar at en kontraktsmessig justering av festeavgiften etter konsumprisindeksen foretatt etter 1. januar 2002, ble regnet som «den første reguleringen», og dermed stengte for avtalt regulering etter tomteverdien.

Balansering av byrder mellom parter

Etter at de tidligere dommene var avsagt, har Norge fått en dom mot seg i Den europeiske menneskerettighetsdomstol i den såkalte «Lindheim-saken». Den saken dreide seg om forlengelse av en festekontrakt der festetiden var utløpt, men som en konsekvens av denne dommen mente Høyesterett at den hadde endret det rettslige bildet på en avgjørende måte.

En tilsidesettelse av en slik avtalebestemmelse om oppjustering av festeavgiften basert på tomteverdien, vil i praksis si at all verdistigning på festetomten ville tilfalle fester, og ville innebære et brudd på grunneiers eiendomsvern og balansering av byrdene mellom partene.

Førstvoterende uttalte i avsnitt 83:

«Etter mitt syn er det klart best i samsvar med de hensyn som trekkes fram i Lindheimdommen, og som jeg har påvist at er tillagt vekt i lovforarbeidene, å tolke bestemmelsen slik at bortfesteren i medhold av § 15 andre ledd nr. 2 kan foreta én avtalebasert oppregulering av festeavgiften uansett om avgiften tidligere har vært justert en eller flere ganger på grunnlag av konsumprisindeksen. Den lovtolkning som tidligere er lagt til grunn, kan derfor ikke lenger opprettholdes.»

Gjelder antagelig mange festeforhold

Med resultatet i denne dommen er det nærliggende å tro at den vil gjelde direkte for mange festeforhold, fordi mange av de gamle festekontraktene bygger på standardkontrakter som tar høyde for regulering av festeavgiften basert på tomteverdi.

Dommen vil antagelig gjelde for mange festeforhold.

STICOS
PROGNOSE

FREMTIDSSKAPER

DET BLIR ENKLERE MED STICOS PROGNOSE

God likviditetsstyring er en nødvendighet – det vet alle som jobber med økonomi. Da er det avgjørende å ha et godt verktøy som gir prognoser med høy kvalitet, slik at man kan utnytte bedriftens kapital best mulig. Sticos Prognose er integrert i regnskapssystemet ditt og bruker dine virkelige regnskapstall så langt du er à jour med registreringen. Dette gir deg en oppdatert og oversiktlig likviditetsprognose til enhver tid.

Se hvordan Sticos Prognose gjør likviditetsstyring enklere.

Få en demo på sticos.no/prognose.

 sticos
Alltid oppdatert

Kjøp av tjenester fra utlandet og merverdiavgift

EN VIRKSOMHET SOM KJØPER FJERNLEVERBARE tjenester fra utlandet, skal betale norsk merverdiavgift. På denne måten blir det ingen forskjell på om virksomheten kjøper tjenester her i landet eller fra utlandet. I begge tilfeller skal det betales merverdiavgift på tjenesten.

Rådgiver merverdiavgift
Camilla Brunfelt,
Revisorforeningen

Hvem er avgiftspliktig?

Plikten til å svare avgift ved innkjøp av tjenester fra utlandet, gjelder for alle norske næringsdrivende og offentlig virksomhet. Også virksomheter som ikke driver med avgiftspliktig omsetning, må betale merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet.

Privatpersoner er ikke avgiftspliktige for kjøp av tjenester fra utlandet. Kjøper en næringsdrivende inn en tjeneste som både skal brukes i virksomheten og privat, skal virksomheten bare beregne merverdiavgift på den delen som gjelder virksomheten.

Ved salg til privatpersoner skal merverdiavgift betales av den utenlandske selgeren. Utenlandske virksomheter blir registreringspliktige her i landet, og må betale merverdiavgift på salg av elektroniske tjenester til privatpersoner. Det er etablert en egen forenklet ordning for registrering og rapportering av merverdiavgift for slike utenlandske virksomheter (VOES-ordningen), se om dette i nr. 2 2015.

Veldedige og ideelle organisasjoner og foreninger er som utgangspunkt heller ikke avgiftspliktige, men ofte driver en veldedig eller ideell organisasjon virksomhet, for eksempel med salg av varer og tjenester som er avgiftspliktige. Er organisasjonen/foreningen avgiftspliktig, vil den måtte betale merverdiavgift ved innkjøp av tjenester fra utlandet som gjelder den avgiftspliktige aktiviteten. Gjelder anskaffelsen det ideelle formålet, oppstår det ingen avgiftsplikt.

Fjernleverbare tjenester

Det er ved kjøp av såkalte fjernleverbare tjenester at avgiftsplikt oppstår. En tjeneste er fjernleverbar når den kan lastes ned via nettet, eller på annen måte kan leveres elektronisk. Det som kjennetegner tjenesten, er at utførelsen av tjenesten ikke er knyttet til et bestemt fysisk sted.

Hvis tjenesten etter sin art er fjernleverbar, er det ikke avgjørende om

tjenesten rent faktisk er fjernlevert. Om man velger å få en tjeneste levert i et annet format enn via nettet, vil være uten betydning. En tjeneste som lar seg levere over nettet, vil uansett være fjernleverbar.

Selv om den som utfører tjenesten faktisk har oppholdt seg her i landet, vil tjenesten være å anse som kjøpt fra utlandet så lenge tjenesten leveres og faktureres fra et utenlandsk selskap.

Avgiftspliktig ved omsetning her i landet

For at det skal være plikt til å beregne merverdiavgift, må tjenesten være avgiftspliktig ved kjøp her i landet. Gjelder innkjøpet fra utlandet en tjeneste man ikke ville ha betalt merverdiavgift på i Norge, skal det heller ikke betales merverdiavgift ved kjøp av tjenesten fra utlandet. For eksempel vil dette gjelde innkjøp av finansielle tjenester.

En tjeneste er fjernleverbar når den kan lastes ned via nettet, eller på annen måte kan leveres elektronisk.

Eksempler

Typiske eksempler på fjernleverbare tjenester er:

- it-tjenester
- regnskap- og revisjon
- arkitekttjenester
- prosjekteringstjenester
- formidlingstjenester
- reklametjenester
- utleie av arbeidskraft
- advokattjenester
- formidlingstjenester

Oppramsingen er ikke uttømmende, og kategoriseringen er heller ikke absolutt. Det må uansett vurderes om den tjenesten som er levert, er knyttet til et bestemt fysisk sted eller om den er fjernleverbar.

For advokattjenester gjelder for eksempel at tjenester som er knyttet til oppmøtet i retten, ikke er fjernleverbare. Slike tjenester anses knyttet til et bestemt fysisk sted, nemlig der rettssaken skal foregå. Eiendomsmeglertjenester anses knyttet til det

sted hvor eiendommen ligger, og er dermed heller ikke fjernleverbare.

Omvendt avgiftsplikt

Ved innkjøp av fjernleverbare tjenester fra utlandet, er det den norske næringsdrivende som skal betale merverdiavgiften. Den utenlandske næringsdrivende blir dermed ikke registreringspliktig her i landet. Avgift innbetales av kunden, etter reglene om omvendt avgiftsplikt eller reverse charge. Kunden tar beløpet med i sin ordinære omsetningsoppgave som utgående avgift, eller han leverer en egen tjenesteimportoppgave hvis virksomheten ikke ellers er merverdiavgiftspliktig.

Tjenester mellom utenlandsk mor og norsk filial

For at det skal foreligge plikt til å betale merverdiavgift, må tjenestene være omsatt. Mottas tjenester som gave, skjer det ingen omsetning og det

oppstår heller ingen avgiftsplikt for mottakeren.

Avgiftsplikt oppstår selv om kjøper og selger er i samme konsern. Selskapene som inngår i et konsern, er egne selvstendige subjekter, og transaksjoner mellom selskapene utløser avgiftsplikt.

Ytelser av tjenester mellom en filial og et hovedkontor anses ikke som omsetning. Det gjelder også når en av disse er hjemmehørende i utlandet. Mottar en norsk filial tjenester fra utenlandsk mor, skal den norske filialen dermed ikke betale merverdiavgift.

Et unntak fra dette gjelder i tilfeller der en tjeneste er til bruk her i landet, men leveres til utenlandsk mor. Dette for å unngå at tjenester som forbrukes her i landet, faktureres til utenlandsk mor for å unngå norsk merverdiavgift. I et slikt tilfelle skal den norske filialen betale merverdiavgift på tjenesten, med mindre det kan dokumenteres at det er betalt merverdiavgift på tjenesten i utlandet.

Spesialbyrået innen økonomi, regnskap, lønn, kontor og administrasjon. Vi har 30 års erfaring med å finne den riktige kandidaten til vikariater og faste stillinger.

BJØRGFJELL
Search & Selection *Bemannings*

• OSLO • DRAMMEN • TRONDHEIM - bjorgfjell.no

Ring oss på telefon 23239191, så hjelper vi deg!

30 år
1985-2015

De viktigste skatteendringene fra 2016

Skattesatsen på alminnelig inntekt reduseres med to prosentpoeng til 25 prosent. Samtidig øker utbytteskatten og bruttoskatten med henholdsvis 1,75 og 1,7 prosentpoeng.

Dette er hovedinnholdet i Regjeringens forslag til skatteopplegget for 2016.¹

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Lavere skatt på nettoinntekt (alminnelig inntekt) kombinert med økt skatt på utbytte og personinntekt (bruttoinntekt) er ledd i oppfølgingen av Scheel-utvalgets forslag til endring av skattesystemet for å møte den internasjonale utviklingen. Internasjonalt har selskapsskattesatsen vært på vei ned.

Utvalgets konklusjon var at den norske selskapsskattesatsen på 27 prosent ikke er konkurransedyktig og må ned. Utvalget foreslo en skattesats på 20 prosent.

Regjeringen går ikke riktig så langt, og sikter i stedet mot en skattesats på 22 prosent fra 2018. Da slipper den å foreslå en del av de mer kontroversielle forslagene til Scheel-utvalget, som bl.a. forslaget om en utbytteskatt på 41 prosent og fjerning av en rekke fradrag for personlige skattytere, blant annet reisefradraget, pendlerfradraget, foreldre- fradraget, BSU og fradraget for gaver til ideelle organisasjoner. Reduksjonen til 25 prosent er første skritt i denne prosessen.

Reisefradraget

Scheel-utvalget foreslo å fjerne reisefradraget. Dette ønsker ikke Regjeringen, men reisefradraget strammes inn ved at det såkalte bunnbeløpet økes fra kr 16 000 til kr 22 000. I og med at fradragssatsen er kr 1,50 pr. km, blir reisefradraget dermed ca. kr 9000 lavere enn i 2015 for skattytere med fullt reisefradrag.

Etter de nye reglene må man ha en reiseavstand til jobben på om lag 32 km hver vei for å få reisefradrag. I dag er det nok å ha en reiseavstand på litt over 23 km hver vei. Om lag 125 000 skattytere vil miste reisefradraget med det nye bunnbeløpet.

BSU

Mens Scheel-utvalget ville oppheve fradraget for BSU (Boligsparing for ungdom), vil Regjeringen utvide ordningen slik at det samlede sparebeløpet økes fra kr 200 000 til kr 300 000 samlet. Det årlige sparebeløpet holdes uendret på kr 25 000.

Ny «trinnskatt»

Regjeringen foreslår å erstatte toppskatten med en ny skatt på personinntekt, trinnskatten. Trinnskatten vil få fire nivåer:

- 0,44 prosent for den delen av inntekten som overstiger kr 159 800
- 1,7 prosent for den delen av inntekten som overstiger kr 224 900
- 10,7 prosent (8,7 prosent i Nord-Troms og Finnmark) for den delen

av inntekten som overstiger kr 565 900

- 13,7 prosent for den delen av inntekten som overstiger kr 909 500

De to øverste trinnene erstatter dagens toppskatt, men med den forskjellen at satsen er økt med 1,7 prosentpoeng i forhold til toppskatten for 2015. Med personinntekt menes brutto lønnsinntekt, brutto pensjon, beregnet personinntekt fra enkeltpersonforetak og arbeidsgodtgjørelse fra deltakerlignet selskap.

Aksjeutbytte

Fra 2016 økes utbytteskatten til 28,75 prosent. Teknisk skjer dette ved at skattepliktig utbytte oppjusteres med en faktor på 1,15 og skatlegges med den alminnelige skattesatsen for alminnelig inntekt (25 prosent). Mottar man et utbytte på 100, settes det skattepliktige utbyttet til 115, som skatlegges med 25 prosent, dvs. en skatt på kr 28,75.

Frem mot 2018 skal utbytteskatten økes til ca. 31,7 prosent, samtidig som skattesatsen på alminnelig inntekt

32 KILOMETER: Etter de nye reglene må man ha en reiseavstand til jobben på om lag 32 km hver vei for å få reisefradrag.

¹ Artikkelen er skrevet etter budsjettforliket mellom Regjeringen, KrF og Venstre, men før statsbudsjettet er formelt vedtatt av Stortinget.

skal reduseres til 22 prosent. Da skal faktoren være 1,44. Mottar man utbytte på 100, settes det skattepliktige utbyttet til 144, som skattlegges med 22 prosent, dvs. en skatt på 31,68.

Den samme beregningsmåten gjelder for aksjegevinster og -tap, utdelinger fra deltakerlignede selskaper og gevinster/tap på andeler i deltakerlignede selskaper. Selger man aksjer i 2016 med et tap på 100, settes tapet til 115, hvilket gir en skattevirkning på 28,75.

Lån i eget aksjeselskap

Med virkning fra 7. oktober 2015 skal kreditt og sikkerhetsstillelse fra selskap til personlig aksjonær og dennes nærstående regnes som utbytte for aksjonæren. Tilbakebetalinger av slike lån som er beskattet som utbytte, skal regnes med i inngangsverdien og innbetalt kapital på aksjene. Se egen artikkel om de nye skattereglene for lån i eget selskap.

Formue

Regjeringen foreslo opprinnelig å redusere formuesskattesatsen med 0,05 prosentenheter til 0,8 prosent. Dette forslaget er trukket tilbake, som ledd i justeringene i statsbudsjettet som følge av økte asylkostnader.

Bunnfradraget skal imidlertid økes fra 1,2 til 1,4 millioner kroner (2,8 millioner kroner for ektepar). Dette vil gi en skattelette på kr 1600 for de som har formue som overstiger bunnfradraget.

Samtidig økes verdsettingen av sekundærboliger og næringseiendom fra 70

Forslaget om å redusere formuesskattesatsen ble trukket tilbake.

til 80 prosent av markedsverdien. Hensikten er å vri investeringer fra fast eiendom til næringsvirksomhet.

Endring i bilbeskatningsreglene

Regjeringen foreslår å forenkle fordelsbeskatningen av yrkesbiler ved at varebiler i klasse 2 skal beskattes etter gunstigere regler enn i dag. Det forutsettes at det er tjenstlig behov for slik varebil. Det oppstilles to alternativer for fordelsbeskatning av slike varebiler:

- Sjablongbeskatning ved at bilens listepreis reduseres med 50 prosent, oppad begrenset til kr 150 000. Deretter beregnes fordelene etter de ordinære sjablongreglene.
- Individuell verdsettelse ved at faktisk privatkjøring med bilen multipliseres med en kilometersats på kr 3,40. Kjøringen må dokumenteres

med en elektronisk kjørebok (GPS-sporing).

Det vil svært ofte lønne seg med individuell verdsettelse fremfor redusert sjablongbeskatning. La oss ta utgangspunkt i en varebil med listepreis kr 400 000. Denne skal sjablongbeskattes som om den hadde hatt en listepreis på kr 250 000 (kr 400 000 minus det maksimale fradraget på kr 150 000). Dette gir en skattepliktig inntekt på kr 75 000 (kr 250 000 x 30 prosent). Det vil da lønne seg med individuell verdsettelse dersom privatkjøringen er på 22 058 km eller lavere (kr 75 000:kr 3,40 = 22 058).

Etter dagens bilbeskatningsregler kan en ansatt bruke arbeidsgivers bil privat i enkeltstående tilfeller uten at det regnes som skattepliktig inntekt. I statsbudsjettet foreslås det å innføre

Få timene fakturert!

Ha full kontroll på fakturerbar tid og aktivitet hos klient.

Når man lever av timer, må det være enkelt å føre timer og fakturere.

Med Tripletex kan du føre timer knyttet opp mot ulike aktiviteter, enten det er revisjon, årsoppgjør eller rådgiving.

Løsningen gir deg full oversikt over timer, fakturerbart arbeid og utgifter. Alt blir presentert på en enkel og oversiktlig måte.

Nyhet! Tripletex har nå også CRM modul!

Tripletex er et komplett økonomisystem med rapporter som gjør det enkelt å ha full kontroll over hele regnskapet ditt.

Prøv idag på tripletex.no

objektive grenser for sporadisk bruk. Grensen settes til maksimal privat kjørelengde på 1000 km fordelt på maksimalt ti dager.

Det er i dag særregler for firmabiler som kjøres mer enn 40 000 km i yrket i året. Listepreisen skal da reduseres til 75 prosent før man beregner fordelene. Skattedirektoratet har foreslått å oppheve regelen, da den passer dårlig inn i den nye A-ordningen. Regjeringen vil imidlertid beholde særregelen, men vil sette som vilkår at yrkeskjøringen dokumenteres ved elektronisk kjørebok.

Bilgodtgjørelse

Satsen for skattefri kilometergodtgjørelse settes ned fra kr 4,10 til kr 3,80 pr. km.

Opphever fradraget for småutgifter

Regjeringen vil fjerne fradraget for ulegitimerte småutgifter og retten til skattefri utgiftsgodtgjørelse («bruspenger») for slike utgifter. Satsen for slike småutgifter var kr 100 pr. døgn i 2015.

Lån i arbeidsforhold

Normrenten er den laveste renten en arbeidsgiver kan tilby på lån til ansatte uten at det betales skatt på fordel av lav rente. Regjeringen vil innføre en ny modell for å fastsette normrenten. Etter den nye modellen skal normrentesatsen ligge nærmere en markedsrente enn i dag.

Gavefradraget

Grensen for fradrag for gaver til frivillige organisasjoner heves fra kr 20 000 til kr 25 000.

Fritaksmetoden

I tråd med forslagene i Scheel-utvalget foreslås det at fritaksmetoden ikke kommer til anvendelse i de tilfellene et utdelende selskap (i utlandet) får fradrag for utdelingen i hjemlandet, såkalte «hybride instrumenter».

Det foreslås videre en lovendring i skatteloven § 6-24 annet ledd, som innebærer at det ikke gis fradrag for ervervskostnader (oppkjøpskostnader)

på aksjer selv om det ikke blir noe av aksjekjøpet.

Skattefunn utvides

Det foreslås å heve beløpsgrensen for fradraget til egenutført FoU fra 15 til 20 millioner kroner, og grensen for innkjøpt FoU fra 33 til 40 millioner kroner. Summen av egenutført og innkjøpt FoU kan etter forslaget ikke overstige 40 millioner kroner.

Strammer inn rentebegrensingsregelen

Redusert skattesats skal kombineres med tiltak for å motvirke at skattepliktig overskudd flyttes ut av landet. Rentebegrensingsregelen skal forhindre at selskaper kan flytte overskudd til utlandet ved å kreve fradrag for renteutgifter i Norge og flytte de motsvarende renteinntektene ut av landet, gjerne til et land med svært lav eller ingen beskatning av renteinntekter.

Scheel-utvalget foreslo kraftige innstramminger i rentebegrensingsregelen. Dette er spørsmål Regjeringen arbeider videre med i Skattemeldingen, som ble lagt frem samtidig med statsbudsjettet. For 2016 foreslås det å redusere rammen for fradrag for interne rentekostnader til nærstående fra 30 prosent til 25 prosent av resultat før skatt, renter og avskrivninger.

Landbruksbeskatning

Regjeringen foreslår at gevinst ved realisasjon av landbrukseiendom kun skal ilegges skatt på alminnelig inntekt (25 prosent fra 2016). Dagens regel om skattefritak for gevinst ved salg av tomter av en verdi under 150 000 kroner i landbruket avvikles.

Den lave satsen i merverdiavgiften økes

Flere tjenesteområder omfattes i dag av en lav merverdiavgiftssats på åtte prosent. Dette gjelder bl.a. persontransport, romutleie, TV-lisens, inngangsbillett til kino, fornøylesparker og idrettsarrangementer. Regjeringen foreslår å øke satsen til ti prosent.

Arbeid for frivillige organisasjoner

Grensen for lønnsoppgaveplikt og dermed skatteplikt for lønnsutbetalin-

ger fra frivillige organisasjoner heves fra kr 8000 til kr 10 000. Grensen for å betale arbeidsgiveravgift heves til kr 55 000 pr. ansatt/kr 550 000 pr. organisasjon.

Fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift

Det innføres fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved omdanning av enkeltpersonforetak og deltakerlignet selskap som kan gjennomføres med skattemessig kontinuitet. Endringen skjer med virkning for omdanninger som skjer etter 1. januar 2016. Det er ikke foreslått at omdanninger som har skjedd før dette tidspunktet, kan komme inn under fritaket.

Plikt til elektronisk levering av selvangivelsen

Med virkning fra og med 1. januar 2016 vil Regjeringen innføre plikt for alle næringsdrivende til å levere selvangivelsen elektronisk. Det samme skal gjelde for merverdiavgiftsoppgaven. I dag leverer ca. 15 prosent av de næringsdrivende selvangivelsen på papir.

Skatteetaten utvikler for tiden en egen elektronisk løsning for levering av næringsoppgave og selvangivelse for næringsdrivende med relativt enkle skatteforhold, men med driftsinntekter over kr 50 000. Denne løsningen skal kunne brukes fra 1. januar 2016. Se egen artikkel om den nye elektroniske selvangivelsen.

Med virkning fra og med 1. januar 2016 vil Regjeringen innføre plikt for alle næringsdrivende til å levere selvangivelsen elektronisk.

Akkurat
nå.

I 2015 bytter Akelius navn til Wolters Kluwer.

Din suksess innenfor juss, skatt og økonomi, er i hovedsak basert på at du, alltid i ethvert øyeblikk, kan ta trygge beslutninger i krevende situasjoner.

Dette stod klart for oss allerede for mer enn 20 år siden. Derfor ble vi en del av Wolters Kluwer, et av verdens største og mest offensive informasjons- og programvareselskaper.

Forskjellen fra tidligere er at det nå er mer enn 19.000 målrettede, lydhøre og engasjerte medarbeidere over hele verden som arbeider for din suksess. Akkurat nå, faktisk.

wolterskluwer.no

Wolters Kluwer

When you have to be right

AKTUELLE SATSER > A JOUR PR. > 01.12.2015

AVGIFTSSATSER 2015

Arbeidsgiveravgift

Sone	Sats ¹⁾
I	14,1 %
I a	10,6 % / 14,1 % ²⁾
II	10,6 %
III	6,4 %
IV	5,1 %
IV a	7,9 % ³⁾
V	0,0 %

Sone for arbeidsgiveravgift fastsettes etter hvilken kommune selskapet driver virksomheten i, dvs. hvor foretaket, ev. underenheter av foretaket er registrert. For ambulerende virksomhet og virksomhet som driver arbeidsutleie, benyttes satsen for den sone hvor hoveddelen av arbeidet er utført.

1) Arbeidsgivere med aktivitet innenfor visse sektorer, bl.a.:

- transportsektoren (unntatt bl.a. drosjebiltransport, lagervirksomhet og flyttetransport)
- energisektoren (unntatt bl.a. bergverk og olje og gassutvinning)
- produksjon av stål og syntetiske fiber
- finans og forsikring
- bedriftsrådgivning og hovedkontortjenester for andre selskaper i konsernet

må beregne arbeidsgiveravgift etter satsene i sone I. Det samme gjelder for ambulerende virksomhet eller arbeidsutleie innenfor slike sektorunntatte aktiviteter.

Avgift kan likevel beregnes etter satsen for lokaliseringssonen så lenge differansen mellom avgift beregnet etter satsen i lokaliseringssonen og avgift beregnet etter en sats på 14,1 %, ikke overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Fribeholdene gjelder på konsernnivå.

Er det gjennomført et klart regnskapsmessig skille, gjelder reglene bare for lønn knyttet til den sektorunntatte aktiviteten.

2) I sone I a kan avgift beregnes etter en sats på 10,6 % inntil differansen mellom den arbeidsgiveravgiften som ville ha fulgt av en sats på 14,1 % og avgiften som beregnes etter satsen på 10,6 %, overstiger kr 500 000 (kr 250 000 for godstransport på vei). Etter det er satsen 14,1 %. Dette gjelder ikke for jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter der satsen uansett er 10,6 %.

3) For jordbruk, skogbruk, fiske og visse beslektede virksomheter i sone IV a er satsen 5,1 %.

Merverdiavgift

Ordinært 25 %

Matvarer 15 %

Persontransport, romutleie, kringkastingstjenester, adgang til museer, fornøynessparker og idrettsarrangementer 8 %

BETALINGSTERMINER – VIKTIGE DATOER

A = Betaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift

M = MVA-oppgaven: Levering og betaling

F = Forskuddsskatt personlige skattytere (næringsdrivende)

E = Forskuddsskatt upersonlige skattytere, f.eks. AS

	A	M	F	E
1. termin	16.03.	10.04.	15.03.	15.02.
2. termin	15.05.	10.06.	15.05.	15.04.
3. termin	15.07.	31.08.	15.09.	
4. termin	15.09.	12.10.	15.11.	
5. termin	16.11.	10.12.		
6. termin	15.01.	10.02.		

Frist for A-melding: den 5. i måneden etter utbetaling.

GEBYRER TIL BRØNNØYSUNDREGISTRENE MV.

Forsinkelsesgebyrer ved innsending av årsregnskap

Første 8 uker 1R kr 860 pr. uke

Neste 10 uker 2R kr 1720 pr. uke

Neste 8 uker 3R kr 2580 pr. uke

Forsinkelsesgebyr beregnes når regnskapet leveres etter 31. august.

Regnskapet skal sendes inn elektronisk.

RENTESATSER

Forsinkelsesrente (morarente)

Fra 01.07. til 31.12.2015 9,00 % p.a.

Fra 01.01. til 30.06.2015 9,25 % p.a.

Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteoppgjøret

Rentesatsen er 0,91 % p.a. og er lik for både restskatt og tilgodebeløp. Ordinær rente ved skatteavregningen er ikke skattepliktig eller fradrags-

berettiget. For restskatt beregnes det rentetillegg fra 1. juli 2014 (fra 15. mars 2015 for upersonlige skattytere) til forfall 1. termin. For tilgodebeløp beregnes rente fra 1. juli 2014 (fra 15. mars 2015 for upersonlige skattytere) til skatteoppgjøret blir sendt. For tilleggskudd beregnes rente fra 31. mai 2015 til skatteoppgjøret blir sendt.

Renter etter vedtak om endrings sak

Ved endringer i skatt og avgift etter endrings sak beregnes det renter etter følgende satser:

	2014	2015
Renter ved økning av skatt og avgift	2,5 % p.a.	2,25 % p.a.
Rentegodtgjørelse ved nedsettelse av skatt og avgift	1,5 % p.a.	1,25 % p.a.

Rentesatser ved forsinket betaling av skatt/avgift:

Ved forsinket innbetaling av skatter og avgifter (betaling etter forfall) svares forsinkelsesrenter etter den ordinære satsen for forsinkelsesrenter.

Utgiftsgodtgjørelser 2015

Godtgjørelse til kost

Innland

Dagsreiser *uten* overnatting:

Fra 6 til 12 timer: kr 280

Over 12 timer: kr 520

Måltidstrekk: Frokost 20 %, lunsj 30 %, middag 50 %

Reiser *med* overnatting:

Over 12 timer: kr 710

For reiser som varer mer enn ett døgn, regnes 6 timer eller mer inn i det nye døgnet som et helt nytt døgn.

Måltidstrekk i godtgjørelsen: Frokost: kr 142 (20 %), lunsj kr 213 (30 %), middag kr 355 (50 %).

Natttillegg

Ulegitimert natttillegg ved overnatting: kr 430

Utland

I utlandet gjelder det egne satser for hvert land, www.regjeringen.no/kmd

Skattedirektoratets forskuddssatser for trekkfri kostgodtgjørelse

For arbeidstaker som bor på pensjonat eller hybel/brakke uten mulighet for å koke mat: kr 307

For arbeidstaker som bor på hybel/brakke der det er mulighet for å koke mat eller har overnattet privat: kr 200

Matpenger (fravær fra hjemmet minst 12 timer) kr 86

Bilgodtgjørelse

10 000 km kr 4,10 pr. km

Over 10 000 km kr 3,45 pr. km

Arbeidstakere i Tromsø gis et tillegg på kr 0,10 pr. km til satsene ovenfor.

Bruk av El-bil pr. km kr 4,20

Tillegg pr. passasjer pr. km kr 1,00

Tillegg for tilhenger pr. km kr 1,00

Satsene gjelder også utenlands, men for kjøring i utlandet er satsen kr 4,10 uansett kjørelengde.

NATURALYTELSER

Bilbeskatning 2014 og 2015

Fordelen ved privat bruk av firmabil skal med i grunnlaget for beregning av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift. Fordelen fastsettes til 30 % av bilens listepris inntil kr 286 000 (kr 280 100 i 2014) og 20 % av overskytende listepris.

Ved følgende forhold reduseres listeprisen til:

	Ordinær bil	El-bil
El-bil	–	50,00 %
Eldre bil enn tre år pr. 1. jan.	75,00 %	37,50 %
Yrkeskjøring over 40 000 km	75,00 %	50,00 %
Eldre bil og yrkeskjøring over 40 000 km	56,25 %	37,50 %

Ved firmabilordning i deler av inntektsåret fastsettes fordelene forholds-
messig for antall hele og påbegynte måneder bilen har stått til disposisjon.

For biler der fordelene ikke står i forhold til listeprisen, fastsettes
fordelene på forskuddsstatist til kr 51 000 for 2015 (kr 50 000 for 2014).

Biler som faller utenfor standardreglene (i liten grad egnet for
privat bruk).

	2014	2015
Arbeidsreise t.o.m. 4000 km, pr. km	3,35	3,40
Over 4000 km, pr. km.	1,50	1,50

Rentefordel ved rimelig lån hos arbeidsgiver

Rentefordelen settes til differansen mellom normrentesatsen og
den faktisk betalte renten. Normrentesatsen offentliggjøres på
Skattedirektoratets hjemmeside, www.skatteetaten.no. Mindre,
kortsiktige lån beskattes ikke (lånebeløp på inntil 3/5 G = kr 54 040
pr. 01.05.2015 med tilbakebetalingstid høyst ett år).

Normrentesatser i	2014	2015
Januar og februar	2,25 %	2,50 %
Mars og april	2,75 %	2,90 %
Mai og juni	2,75 %	2,80 %
Juli og august	2,75 %	2,70 %
September og oktober	2,75 %	2,70 %
November og desember	2,50 %	2,70 %

SKJERMINGSRENTE

Skjermingsrente på lån til selskaper

	2014	2015	Optimal rente
Januar–februar	1,1 %	0,8 %	1,1 %
Mars–april	1,1 %	0,8 %	1,1 %
Mai–juni	1,1 %	0,8 %	1,1 %
Juli–august	0,8 %	0,8 %	1,1 %
September–oktober	0,8 %	0,8 %	1,1 %
November–desember	0,8 %	0,5 %	0,7 %

Renter på lån fra personer til selskaper er skattepliktig som alminnelig
inntekt. Renter som overstiger skjermingsrenten, skattlegges én gang
til som alminnelig inntekt. Skjermingsrenten fastsettes på forskudd
for to og to måneder av gangen og offentliggjøres på Skatteetatens
hjemmeside www.skatteetaten.no

Elektronisk kommunikasjon

Skattepliktig fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til telefon og
internett mv. settes til kr 4392 pr. år (366 pr. mnd.) uavhengig av antall
kommunikasjonstjenester som dekkes. I tillegg kan det dekkes inntil
kr 1000 pr. år skattefritt for fellesfakturerte varer og tilleggstjenester.
Fordelen reduseres ikke selv om arbeidstakerne selv dekker kostnader
til telefon mv.

FERIEPENGER

Etter ferieloven:	(4 uker og én dag)	Med 5 uker ferie
Personer under 60 år	10,2 %	12,0 %
Personer over 60 år m/inntekt inntil 6 G	12,5 %	14,3 %
For inntekt utover 6 G	10,2 %	12,0 %

GRUNNBELØP I FOLKETRYGDEN

Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2015 =	kr 90 068
Grunnbeløpet (1 G) pr. 01.05.2014 =	kr 88 370
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2015 =	kr 89 502
Gjennomsnittlig grunnbeløp for 2014 =	kr 87 328

GAVER I OG UTENFOR ANSETTELSESFORHOLD

Skattefrihet for mottaker	Verdi	Fradrag for giver
• Ansettelsestid 25, 40, 50 og 60 år	kr 8000	ja
• Gullklokke m/innskrip.	kr 12 000	ja
• Bedriften har bestått i 25 år eller antall år delelig med 25	kr 3000	ja
• Bedriften har bestått i 50 år eller antall år delelig med 50	kr 4500	ja
• Arb.taker gifter seg, går av med pensjon, slutter etter min. 10 år, eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år	kr 3000	ja
• Premie for forbedringsforslag	kr 2500	ja
• Andre gaver i arbeidsforhold	kr 1000	nei
• Erkjentlighetsgave utenfor arbeidsforhold	kr 500	ja

Ovennevnte gjelder kun for gaver i form av naturalia.

SKATTESATSER 2014 OG 2015

Aksjeselskaper	Inntektsskatt	2014	2015
		27,0 %	27,0 %

Personer

Alminnelig inntekt (Nord-Troms og Finnmark 23,5 %)	27,0 %	27,0 %
Trygdeavgift lønnstakere	8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift næringsinntekt innen fiske, fangst og barnepass i eget hjem	8,2 %	8,2 %
Trygdeavgift annen næringsinntekt	11,4 %	11,4 %
Trygdeavgift pensjonsinntekt samt, lønns- og næringsinntekt for personer under 17 eller over 69 år	5,1 %	5,1 %

Toppskatt

	2014	2015
Innslagspunkt trinn 1, sats 9 % ¹⁾	527 400	550 550
Innslagspunkt trinn 2, sats 12 %	857 300	885 600

¹⁾ I Nord-Troms og Finnmark er satsen 7 %

Personfradrag

	2014	2015
Klasse 1	48 800	50 400
Klasse 2	72 000	74 250

Formuesskatt

	2014	2015
Innslagspunkt, sats 0,85 % (1 % i 2014)	1 000 000	1 200 000

Maksimalt skattefradrag for pensjonister	kr 30 000	kr 30 800
Nedtrapping 15,3 % fra	kr 175 900	kr 180 800
Nedtrapping 6,0 % fra	kr 266 900	kr 273 650
Særfradrag for uføret	kr 32 000	opphevet
Særfradrag for enslige forsørgere	kr 48 804	kr 48 804

MINSTEFRADRAG

Minstefradrag i lønn	2014	2015
Sats	43 %	43 %
Minimum	kr 31 800	kr 31 800
Maksimum	kr 84 150	kr 89 050

Minstefradrag i pensjonsinntekt

	2014	2015
Sats	27 %	29 %
Minimum	kr 4 000	kr 4 000
Maksimum	kr 70 400	kr 72 200

AVSKRIVNINGER – DRIFTSMIDLER

Grp.	Gjenstand	2014	2015
A:	Kontormaskiner	30 %	30 %
B:	Ervervet goodwill	20 %	20 %
C:	Vogntog, varebiler, lastebiler, busser, drosjebiler og kjøretøy for transport av funksjonshemmede	20 %	20/22 % ¹⁾
D:	Personbiler, traktorer, annet rullende maskineri og materiell, andre maskiner, redskap, instrumenter, inventar m.m.	20 (30) % ²⁾	20 (30) % ²⁾
E:	Skip, fartøyer, rigger m.m.	14 %	14 %
F:	Fly og helikopter	12 %	12 %
G:	Anlegg for overføring og distribusjon av elkraft og elektroteknisk utrustning	5 %	5 %
H:	Bygg og anlegg, hoteller, losjihus, bevertningssteder m.m.	4 % ³⁾	4 % ³⁾
I:	Forretningsbygg	2 %	2 %
J:	Fast teknisk installasjon i bygninger, herunder varmeanlegg, kjøle- og fryseanlegg, elektrisk anlegg, sanitær-anlegg, heisanlegg o.l.	10 %	10 %

¹⁾ Lastebiler, vogntog og busser kan avskrives med 22 % fra 2015

²⁾ 10 % startavskrivning for driftsmidler i saldogrupper d fra 2014.

³⁾ Bygg og anlegg med brukstid under 20 år kan avskrives med inntil 10 %.
Husdyrbygg i landbruket kan avskrives med inntil 6 %.

Det er skattepliktig å låne i eget AS

I STATSBUDDSJETTET FORESLÅR REGJERINGEN at det å ta opp lån i eget aksjeselskap skattlegges som utbytte. For å unngå tilpasninger trådte lovendringen i kraft samme dag som den ble foreslått, dvs. 7. oktober 2015.

Rådgiver skatt
Børge Busvold,
Revisorforeningen

Etter at det ble innført skatt på utbytte i 2006, ble det svært vanlig å tilpasse seg ved å låne penger i eget aksjeselskap i stedet for å ta ut utbytte. Tall fra skatteetaten viser at lån fra mindre aksjeselskaper til personlige aksjonærer økte fra 6,7 milliarder kroner i 2006 til 22,1 milliarder i 2013.

Scheel-utvalget, som ble nedsatt for å utarbeide forslag til ny skattereform, mente at denne tilpasningsmuligheten var uheldig og undergravde reglene om skatt på utbytte. Utvalget foreslo derfor at slike lån skattemessig bør behandles som utbytte. Utvalget viste blant annet til at slike lån er ulovlige etter selskapslovgivningen i Sverige og Danmark.

Finansdepartementet og Regjeringen var enige med utvalget, og vil innføre regelen som en «straks-regel» for å unngå tilpasninger før årsskiftet. Det betyr at regelen får virkning allerede fra den dagen statsbudsjettet for 2016 ble fremlagt, dvs. fra 7. oktober 2015.

De nye reglene gjelder ikke bare lån, men også tilfeller der selskapet har stilt sikkerhet for en personlig aksjonærs eksterne lån.

Lovendringen vil ganske sikkert virke som en effektiv «stoppregel». Det vil ikke lenger være fornuftig å ta opp lån i eget aksjeselskap.

Hvilke lån og sikkerhetsstillelser omfattes?

Regelen om skatteplikt på lån gjelder lån til personlig aksjonær. Skatteplikten

gjelder også lån til aksjonærs nærstående, dvs. lån til aksjonærs ektefelle eller lån til en person som aksjonær er i slekt eller svogerskap med i opp eller nedstigende linje, eller i sidelinje så nær som onkel eller tante. Når loven oppgir konkret hvilke personer som regnes som nærstående, innebærer det at bestemmelsen er uttømmende, dvs. at lån til andre personer ikke omfattes. Det er verdt å merke seg at det er aksjonæren og ikke den nærstående som blir utbyttebeskattet for lån til en nærstående.

Hvem som er nærstående etter skatteovens regler om utbytte, er forskjellig fra hvem som regnes som nærstående etter aksjeloven¹. Blant annet regnes samboer som aksjonærens nærstående etter aksjeloven, slik at de særreglene som gjelder for aksjonærlån også gjelder for lån til aksjonærens samboer. Lån til samboer må dermed følge aksjelovens regler om lån til aksjonær.² Det vil imidlertid ikke være hjemmel for å beskatte lån til samboer som utbytte, siden samboer ikke er med i oppramsingen av nærstående i skatteovens regler om utbytte. Man kan imidlertid ikke se bort fra gjennomskjæring, da slike lån ofte reelt sett vil være en berikelse av aksjonæren.

Det er ikke skatteplikt på lån til selskapsaksjonær. Det er heller ikke skatteplikt på lån til selskaper som aksjonæren har aksjemajoriteten i, selv

om slike selskaper er nærstående til aksjonæren etter aksjeloven.

Lån fra deltakerlignet selskap

Forslaget gjelder bare lån fra aksjeselskaper og «likestilte» selskaper, blant annet utenlandske aksjeselskaper, samvirkeforetak og selskaper med begrenset ansvar (BA). Reglene gjelder ikke for lån fra ANS, DA eller andre deltakerlignede selskaper.

Det er grunn til å tro at dette er en glipp, og at reglene vil bli endret slik at lån fra ANS mv. til personlig deltaker vil bli omfattet. Reglene om skatteplikt på uttak fra deltakerlignede selskaper er i alle andre sammenhenger like de som gjelder for utbytte fra aksjeselskaper.

Skjerming

At lån skal regnes som utbytte for aksjonæren, innebærer at aksjonæren har rett til skjermingsfradrag når man skal beregne skattepliktig beløp.

Fortsatt et lån som skal tilbakebetales

Den nye regelen er utelukkende en skatteregel som sier at låneopptak skal beskattes som utbytte. Mellom selskapet og aksjonæren er lånet fortsatt et lån som skal tilbakebetales. Aksjonæren skal føre opp lånet som gjeld i sin selvangivelse, og selskapet skal behandle lånet som en fordring. At aksjonæren er beskattet for lånet, har ingen betydning for plikten til å nedbetale lånet, for eksempel hvis selskapet går konkurs.

¹ Aksjeloven § 1-5.

² Aksjeloven § 8-7 og § 3-8.

Selv om låneopptak skal behandles som utbytte, er lånet mellom selskap og aksjonær fortsatt et lån som skal tilbakebetales.

Aksjelovens øvrige vilkår for å yte lån til aksjonær må følges, herunder kravet om at lånet må ligge innenfor utbytte-rammen, at det må være stilt betryggende sikkerhet³, og kravet om at de fleste slike lån må behandles etter reglene i aksjeloven § 3-8, med redegjørelse og vedtak i generalforsamlingen.

Tilbakebetaling av lån som er beskattet

For å unngå dobbeltbeskatning skal tilbakebetaling av lån som er beskattet som utbytte, regnes som innskudd i selskapet. Tilbakebetalingsbeløpet skal legges til aksjonærens inngangsverdi, skjermingsgrunnlag og skattemessig innbetalt kapital på aksjene.

Etter aksjeloven er det adgang til å nedbetale aksjonærlån ved å avregne lånet mot et vedtatt utbytte. Skjer nedbetaling ved slik avregning, slipper man å gjøre fradrag for lånet når man skal beregne det maksimale utbyttegrunnlaget.⁴ Dersom lånet tilbakebetales på denne måten, slipper aksjonæren å bli beskattet for utbytteutdelingen. Han ble jo allerede beskattet for lånet da det ble tatt opp.

Renter

I utgangspunktet må det beregnes renter på lån til aksjonær. Etter at det er innført skatteplikt på aksjonærlån, vil det ikke lenger være noe skattemessig krav til å beregne rente på aksjonærlån, skriver departementet i forarbeidene.

Dette er imidlertid ikke helt uproblematisk i forhold til aksjelovens regler. Etter aksjeloven er det nok i utgangspunktet plikt til å beregne renter, selv om skattereglene ikke er til hinder for rentefrihet.

For lån som ble tatt opp før det ble innført skatteplikt, må det fortsatt beregnes markedsmessige renter. Det er ikke adgang til å benytte normrenten for lån i arbeidsforhold dersom denne er lavere enn markedrenten.

Lån som eksisterte pr. 7. oktober

Reglene om utbyttebeskatning av lån gjelder for lån som er tatt opp 7. oktober eller senere. Lån som er tatt opp før denne datoen, beskattes ikke. Slike lån følger betingelsene i låneavtalen med de opprinnelig avtalte forfallstidspunktene.

Dersom saldoen på et eksisterende lån økes etter at de nye reglene ble innført, skal imidlertid økningen behandles på

samme måte som opptak av et nytt lån. Dette vil typisk gjelde for rammelån og mellomregningskontoer. Det samme gjelder videreføring eller forlengelse av et lån som er forfalt.

Unntak

Det vil bli gitt enkelte unntak fra regelen om beskatning av lån til personlige aksjonærer. Forslag til forskriftsbestemmelse om unntak er sendt på høring fra Finansdepartementet der det foreslås tre begrensede unntak:

- Lån fra banker selv om låntaker har en aksjepost i banken.
- Kreditt under 50 000 kroner fra arbeidsgiver til arbeidstaker dersom lånet er forskudd på utlegg arbeidstakeren har i forbindelse med arbeidet, f.eks. reiseforskudd.
- Andre lån til aksjonær som også er arbeidstaker forutsatt at arbeidstaker eier mindre enn fem prosent av aksjene i arbeidsgiverselskapet eller andre selskap i samme konsern. Styremedlemmer regnes ikke som ansatte i denne sammenheng. Aksjer eid av aksjonærens nærstående (herunder også samboer) teller med ved beregning av om eierandelen overstiger fem prosent.

³ Jf. aksjeloven § 8-7.

⁴ Jf. aksjeloven § 8-1 annet ledd.

Ny modell for fastsettelse av normrenten

FINANSDEPARTEMENTET INNFØRER en ny modell for å fastsette normrenten. Den nye modellen tar utgangspunkt i boliglånsrenter som rapporteres til Finansportalen. Endringen av forskriften vil ha effekt for normrenten som gjelder fra 1. mars 2016.

Normrenten er den laveste renten en arbeidsgiver kan tilby på lån til arbeidstaker uten at det må betales skatt på fordel av lav rente. Dersom arbeidsgivere tilbyr lån til en lavere rente enn normrenten, skal det betales skatt av denne fordel. Den skattepliktige rentefordelen settes til differansen mellom normrenten og renten som skattyter betaler.

Utgangspunkt i lån på minst tre millioner kroner

Uttrekket av data fra Finansportalen tar utgangspunkt i boliglån på 1,5 mill. kroner innenfor 50 % sikkerhet, som tilsvarer en boligverdi på minst tre millioner kroner.

De fem beste rentene på observasjonstidspunktene i hver av månedene i to månedersperiodene januar og februar, mars og april, mai og juni, juli og august, september og oktober, og november og desember, registreres. Rentene som inngår, skal gjelde lån som er landsdekkende og ikke stiller spesielle krav til yrkestilknytning eller medlemskap. Boliglån der det kan kreves for eksempel konto med lønnsinn- gang mv. (produktpakke), kan inngå. Hver finansinstitusjon skal bare regnes med én gang i hvert uttrekk.

Gjennomsnittet av de registrerte rentene regnes ut med tre desimaler, og

avrundes deretter til nærmeste 0,10 prosentenheter. Det innebærer at dagens metode for avrunding beholdes.

Basisrente og normrente

Den beregnede gjennomsnittrenten betegnes basisrenten. Det gjøres et fradrag i den beregnede gjennomsnittrenten på 0,15 prosentenheter for at normrenten ikke skal ligge nevneverdig over de beste lånetilbudene i markedet. Normrenten kan endres inntil seks ganger i løpet av inntektsåret.

Plikter å levere priser

Bankene i Norge er etter forskrift til markedsføringsloven pliktige til å rapportere gjeldende priser til Finansportalen. Prisene på lån som rapporteres, reguleres av finansavtaleloven, som blant annet krever at prisene må være representative.

Tilsvarende for studielånsrenter og lån i Husbanken

Finansdepartementet, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, tar sikte på at tilsvarende beregningsmodell med nødvendige tilpasninger også skal gjøres gjeldende for lånerentene i Statens lånekasse for utdanning og i Husbanken. Boliglånsrenten i Statens pensjonskasse (SPK) vil fortsatt følge normrenten.

Kilde: regjeringen.no

Avkryssing i selvangivelsen og skattyters opplysningsplikt

I SELVANGIVELSEN STILLES DET enkelte steder konkrete spørsmål som skal besvares ja eller nei. Vanligvis har skattyter oppfylt sin opplysningsplikt ved å sette kryss i riktig svarrubrikk, men er du i tvil, er det sikrest å legge ved mer informasjon.

Rådgiver Paal Braanaas,
Revisorforeningen

Om det er gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger, er et sentralt spørsmål i mange avgattesaker. Svaret på spørsmålet avgjør om skattekontoret har rett til å endre ligningen i inntil ti år tilbake i tid, og om tilleggsskatt kan ilegges.

Kontroll og bevisstgjøring

På side 1 i selvangivelsen for aksjeselskaper (RF-1028) er det mange spørsmål der du får valget mellom å svare ja eller nei, for eksempel i utdraget fra RF-1028 nedenfor.

Skattedirektoratet ønsker med disse spørsmålene å få bedre kontrollmuligheter på punkter hvor det kan være feil. I tillegg gir det selskapet og aksjeeieren en større bevisstgjøring omkring de spørsmålene som tas med.

Av rettledningen fremkommer det at det for enkelte av spørsmålene skal gis nærmere opplysninger i eget vedlegg. Dette gjelder for eksempel spørsmålet om fusjon/fisjon, og for konserninterne overføringer er det også vist til at redegjørelse skal vedlegges. I post

412 (annen formue) kreves det også ytterligere opplysninger, mens det i punktet om endrede eierforhold inn i konsernforhold (skatteloven § 14-90) verken i selvangivelse eller rettledning er stilt krav om ytterligere opplysninger.

Sikrest med tilleggsopplysninger

Siden det i selvangivelsen stilles krav om tilleggsopplysninger for enkelte forhold, men ikke for andre, vil utgangspunktet være at avkryssing er tilstrekkelig for sistnevnte. Har selskapet krysset av riktig, må det i utgangspunktet være opp til skattekontoret om ytterligere undersøkelser skal gjøres.

Er du i tvil om selskapet har oppfylt opplysningsplikten, er det likevel sikrest å legge ved utfyllende informasjon.

Dersom selskapet har inngått i en fusjon eller fisjon i løpet av 2014, er denne i så fall gjennomført etter reglene om skattefri fusjon/fisjon?	☐ Ja	☐ Nei
Har selskapet i løpet av året deltatt i omorganisering over landegrensene?	☐ Ja	☐ Nei
Har selskapet i løpet av 2014 fått endret eierforhold som følge av omorganisering eller annen transaksjon som bringer selskapet inn i konsernforhold (mer enn 90 %) til nye selskaper? (fyller ut av selskap som har hatt skatteposisjon som overstiger kr 1 mill. uten tilknytning til eiendel eller gjeldspost, se rettledningen)	☐ Ja	☐ Nei

Momskompensasjon og foreldelse

Kjøpers krav på momskompensasjon er ikke foreldet selv om selger har fakturert for sent eller opprinnelig utstedt faktura er uten merverdiavgift.

Skattedirektoratet har foretatt en fornyet vurdering av reglene om foreldelse av kompensasjonskrav, og kommet til at foreldelsesfristens start må regnes først fra når selger rent faktisk har utstedt faktura med avgift.

Det at selger har utstedt fakturaen for sent eller opprinnelig fakturert uten merverdiavgift, gjør ikke at foreldelsesfristen allerede har startet å løpe. Kjøper må kunne fremsette sitt krav om momskompensasjon når han faktisk mottar fakturaen fra selger med avgift.

Forberedelser til årsoppgjøret for 2015

FOR Å FÅ EN EFFEKTIV ÅRSOPPGJØRSPROSESS, bør den være godt planlagt. God planlegging er halve jobben, og den bør gjøres i god tid før årsskiftet. I denne artikkelen vil vi gi noen innspill til selve prosessen. I tillegg omtales noen regnskapsmessige problemstillinger som er aktuelle for de fleste.

Vi har også valgt å kommentere noen prinsipper som vil være av vesentlig betydning når ny regnskapslov trer i kraft tidligst 2017, og som kan være nyttige å kjenne til allerede nå.

Årsoppgjørprosessen – fra planlegging til gjennomføring

Det er ofte mange som er involvert i årsoppgjørarbeidet, og det krever god kommunikasjon og forståelse fra alle parter. Det må tydelig kommuniseres:

- hva som skal gjøres,
- hvordan det skal gjøres,
- når jobben skal være ferdig, og
- hvem det skal rapporteres til.

Tidsfrister – bli tidligere ferdig

Tidsfrister er avgjørende for å unngå at årsoppgjøret trekker ut i tid. Altfor stor prosentandel avlegger regnskapene til siste frist, 30.06. Da er tallene for lengst historie og av mindre interesse. Dette er også lite effektivt og har liten verdi for selskapet. Det anbefales derfor å sette fristene tidligere, og bestemme dato for styrebehandling og generalforsamling i god tid. Da vet alle hva man har å forholde seg til, og kan planlegge jobben ut ifra det. Hvis regnskapsfører og revisor er involvert, avtaler man med dem i god tid slik at det ikke blir en flaskehals. Det er heller ikke noe argument å utsette avslutningen fordi man ikke har mottatt alle inngående fakturaer. Det proble-

met løses ved å foreta regnskapsmessige periodiseringer.

Dokumentasjon av balansen

Bokføringsloven setter krav til dokumentasjon av balansen pr. 31.12. Det er mye å hente på å være å jour med avstemming gjennom året, og det bør legges planer som ivaretar dette. I tillegg bør det kommuniseres tydelig hvordan det skal dokumenteres. Bruk gjerne standard maler for dokumentasjon, og gjennomgå disse med de involverte slik at alle forstår kravene og hensikten med jobben. Dokumentasjonen skal inneholde noe mer enn en avstemming. En avstemming kan være et vedlegg til dokumentasjonen. En utenforstående skal kunne gå gjennom dokumentasjonen og forstå regnskapspostenes innhold ut ifra den. Det vil også gjøre den interne kvalitetssikringen enklere.

Husk at det er et krav at alle betydelige poster skal dokumenteres. Det inkluderer også poster som utsatt skattefordel, utsatt skatt, betalbar skatt, goodwill, aksjonærlån, aksjer i datterselskap eller tilknyttet selskap, andre fordringer og gjeld.

Skattemessige verdier skal også dokumenteres når disse avviker fra de regnskapsmessige. Det vil for eksempel gjelde driftsmidler, fordringer, varelager og anleggskontrakter.

Statsautorisert revisor
Elin Petersen,
Sticos

Registrert revisor
Audun Stenberg,
Sticos

Vi kommer nærmere inn på hva som er god dokumentasjon innenfor de postene som vi kommenterer senere i artikkelen.

Sjekklistor eller planleggingslister (PBE)

I forbindelse med planleggingen anbefaler vi at det utarbeides en PBE-liste (Prepared By Entity). Den vil både ivareta prosessen og dokumentasjonen. Den vil sikre at man husker alle vurderinger og kontroller som må gjøres i tilknytning til utarbeidelse av dokumentasjonen. Revisor bruker gjerne denne type lister i sin kommunikasjon mot sine kunder for å sikre at alt rundt årsoppgjøret blir ivare tatt av kunden. De vil også fungere godt som interne planleggingsdokumenter i et hvert foretak eller for regnskapsfører.

Vi anbefaler at det lages en PBE-liste (Prepared By Entity) som ivaretar både prosessen og dokumentasjonen.

Eksempel på planleggingsdokumenter

Innledende handlinger	Ansvarlig	Frist	Ferdig Dato/sign
1. kjøring av saldobalanse og kontospesifisert resultat og balanse Utarbeide detaljert plan pr. regnskapslinje (se egen arkfane) Innhente årsoppgaver og bankbrev Innhente saldoforespørsler kunder Innhente kontoutdrag leverandører Innhente utskrift fra Løsereregister Innhente utskrift fra Statens Kartverk Oppdatere permanentarkiv Kopiere styrereferater Avsluttende handlinger Bokføring av tilleggsposter og avslutningsposter Siste kjøring av saldobalanse og kontospesifisert resultat og balanse Utarbeidelse av resultat- og balanseoppstilling Utarbeidelse av noter Utarbeidelse av kontanstrømanalyse (hvis aktuelt) Utarbeidelse av styrets beretning Analyse av regnskapet med kommentarer (flerårig og årets) Tillegg ved konsernoppgjør Oppdatere oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper og FKV Konsolidering Utarbeide sammendrag avstemming mellomværende konsern Utarbeide sammendrag av konserninterne poster Avstemming endring EK			

Illustrasjon «Plan årsoppgjørprosess»

REGNSKAPSLINJER	Utførelse			Referanse til dokumentasjon
	Ansvarlig	Frist	Ferdig dato/sign	
IMMATERIELLE EIENDELER * Prinsippnotat bør utarbeides * Avstem og spesifiser IB, tilgang, avgang, avskrivning, UB * Dokumenter tilgang og avgang med faktura * Fastsett og begrunn avskrivningsperiode * Foreta en verddivurdering pr. 31.12. * Utsatt skattefordel; se område «Skatt»				
VARIGE DRIFTSMIDLER * Prinsippnotat balanseføring, kostnadsføring bør utarbeides * Avstem kontoene iflg. kontospesifikasjon mot anleggskartotek * Avstem og spesifiser IB, tilgang, avgang, avskrivning, UB * Dokumenter tilgang og avgang pr. konto med faktura * Påse at gevinst ev. tap er korrekt beregnet og bokført * Fastsett og begrunn avskrivningsperiode for alle driftsmiddelgrupper * Foreta en verddivurdering pr. 31.12. og vurder ev. nedskrivningsbehov * Gjennomgå kontoene for kostnadsført vedlikehold og påse at det er gjort en riktig vurdering ifht. kostnadsføring av større vedlikeholdskostnader. Påse at dokumentasjonen er tilfredsstillende * Avstemming av midlertidige forskjeller; se område «Skatt»				

Illustrasjon «Plan pr. regnskapslinje»

Vurderingsregler for utvalgte balanseposter

Vi vil se nærmere på vurderingsregler og krav til dokumentasjon for utvalgte balanseposter. Vi har i denne sammenheng også kommentert endringer som kan komme som følge av ny regnskapslov.

Immaterielle eiendeler

I balansen presenteres immaterielle eiendeler i fire grupper: «Forskning og utvikling», «Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende», «Utsatt skattefordel» og «Goodwill».

Immaterielle eiendeler defineres som ikke-pengeposter uten fysisk substans, som er identifiserbare og som kontrolleres av foretaket. Immaterielle eiendeler balanseføres når det er sannsynlig at de tilfører selskapet en fremtidig økonomisk fordel, forutsatt at anskaffelseskost kan måles pålitelig. Anskaffelseskost ved kjøp av immaterielle eiendeler er kjøpspris med tillegg av eventuelle kjøpsutgifter. Ved kjøp av programvare vil for eksempel utgifter til installering og ev. tilpasning av programvare inngå som kjøpsutgifter. Opplæring av ansatte i bruk av programvaren vil ikke anses som en del av kjøpet, og skal kostnadsføres.

Ved egen utvikling av immaterielle eiendeler gjelder egne regler. Her er skillet mellom forskning og utvikling viktig. Etter regnskapsloven kan den regnskapspliktige velge å kostnadsføre egen forskning og utvikling. Dersom det er aktuelt å balanseføre, vises til NRS (F) Immaterielle eiendeler for nærmere detaljer. Dokumentasjon av egen tilvirkning vil sette større krav til interne rutiner enn eksternt kjøp av f.eks. konsulenttjenester, som er lettere å identifisere. Timelister vil ofte være en sentral del av dokumentasjonen ved egen tilvirkning.

Dersom et selskap har en netto utsatt skattefordel med grunnlag i fremførbare underskudd, må det foretas en vurdering av om det er realistisk å kunne utnytte denne fordelene. Dersom det ikke anses realistisk, kan man ikke balanseføre denne. Eventuelt kan deler av utsatt skattefordel balanse-

føres. NRS (F) Resultatskatt inneholder eksempler som kan indikere at tilstrekkelig fremtidig skattepliktig inntekt ikke kan oppnås. Det er viktig at disse vurderingene dokumenteres. Små foretak kan velge ikke å balanseføre utsatt skattefordel selv om kriteriene for balanseføring er oppfylt.

Goodwill omtales ikke nærmere i denne artikkelen.

Verdsettelse – dokumentasjon

Det må dokumenteres at det er gjort en vurdering rundt verdsettelse av denne typen poster pr. 31.12. Det er som oftest ikke nødvendig med omfattende beregninger i denne sammenheng, men det bør dokumenteres at kriterier for balanseføring er til stede, og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for estimering av økonomisk levetid og valg av avskrivningsplan. For utsatt skattefordel må det utarbeides en dokumentert vurdering av at skattefordelen kan benyttes ut ifra en forventning om fremtidige inntekter.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er fysiske eiendeler bestemt til varig eie eller bruk. Disse skal som hovedregel balanseføres i sin helhet på anskaffelsestidspunktet til anskaffelseskost.

Anskaffelseskost

Ved kjøp er anskaffelseskost lik kjøpspris tillagt kjøpskostnader. Kjøpskostnader vil typisk være frakt, montering, offentlige avgifter og eventuelt inngående merverdiavgift som ikke er fradragsberettiget. Anskaffelseskost ved egen tilvirkning omfatter både variable og faste tilvirkningskostnader.

Anskaffelseskost omfatter utgifter som er direkte henførbare og nødvendige for å gjøre driftsmiddelet klart til bruk. Dette vil for eksempel være transport, tilpasninger og montering. Det må imidlertid trekkes en grense mot utgifter som generelle administrasjonsutgifter og eventuelt utgifter til opplæring av ansatte i bruken av driftsmiddelet, som ikke skal balanseføres.

Normalt vil skattemessig anskaffelseskost tilsvare regnskapsmessig anskaffelseskost, da de skattemessige og regnskapsmessige hovedreglene er like.

Avskrivninger

Balanseførte anleggsmidler med en begrenset levetid skal avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan over eiendelens økonomiske levetid. Økonomisk levetid er den perioden det er bedriftsøkonomisk lønnsomt å beholde eiendelen. Lineære avskrivninger er mest brukt i praksis, og innebærer at kostprisen fordeles med like beløp over levetiden. En eiendel med anskaffelseskost på 100 og levetid på fem år vil dermed avskrives med 20 pr. år.

Ved utarbeidelse av avskrivningsplan er det viktig å ta høyde for utrangingsverdi av driftsmiddelet. I eksempelet i avsnittet over kan det være fornuftig med avskrivninger på 20 pr. år hvis driftsmiddelet har 0 i verdi etter fem år. Hvis en for eksempel kjøper en bil, og planlegger å bruke denne i virksomheten i fem år, bør den etter avskrivningsplanen avskrives over fem år, men slik at gjenværende balanseført verdi etter fem år er estimert verdi på bilen. Denne verdien vil sjelden være 0.

Avskrivningsperioden starter når driftsmiddelet tas i bruk, dette basert på en antakelse om at det er bruken av eiendelen som medfører verditap. Regnskapsmessig er det vanlig praksis å avskrive i det antall måneder man har eid eiendelen i anskaffelsesåret. Tilsvarende vil gjelde for avhendelsesåret, hvor en avskriver frem til realisasjonstidspunktet. Skattemessig vil det foretas avskrivning for hele anskaffelsesåret. I realisasjonsåret kan salgssum nedskrives på saldo, slik at skatt på gevinsten utsettes.

Vedlikehold eller påkostning

Når det oppstår utgifter i tilknytning til et aktivert driftsmiddel, blir det spørsmål om dette skal balanseføres sammen med driftsmiddelet eller kostnadsføres direkte. Regnskapsmessig skal balanseføring gjennomføres

når det forventes at anskaffelsen øker driftsmiddelets fremtidige kontantstrøm, i form av økte inntekter eller reduserte kostnader. Dette kan ofte være vanskelige vurderinger (alle investeringer gjøres jo for å øke inntjeningen), og i praksis har en ofte latt skillet gå ved hvorvidt anskaffelsen setter driftsmiddelet i bedre stand enn da det var nytt for nåværende eier. Andre utgifter vil kostnadsføres.

Verdsettelse – nedskrivning

Ved regnskapsavleggelse må foretaket ta stilling til om det finnes indikatorer på verdifall. Dette bør dokumenteres. Indikatorer kan være både eksterne (ny teknologi, svikt i markedet for sluttprodukt o.l.) og interne (fysisk skade, omorganiseringer o.l.). Ved indikatorer på verdifall må man beregne/innhente virkelig verdi på driftsmiddelet og nedskrive verdien til virkelig verdi.

Dokumentasjon – viktige momenter

Alle driftsmidler bør være registrert i et anleggsregister. Oppdatert anleggsregister som er avstemt mot regnskapstall, vil i mange tilfeller være tilstrekkelig dokumentasjon av regnskapsmessig verdi. Husk å skille ut ikke-avskrivbare driftsmidler, som f.eks. tomteverdi ved kjøp av bygg. Vurdering av antatt levetid og utrangingsverdi må fremgå av anleggsregisteret. Beregningsmetode og forutsetninger for beregning av verdi for å vurdere nedskrivningsbehov bør også dokumenteres.

De skattemessige verdiene må også dokumenteres. Ofte vil en her kunne basere seg på dokumentasjon av regnskapsmessige verdier, men der det er forskjell på regnskapsmessige og skattemessige verdier, må dette dokumenteres. Hvis det ikke er samsvar mellom det beløpet som aktiveres skattemessig og det beløpet som balanseføres i regnskapet, for eksempel vurdering av påkostning/vedlikehold, må dette dokumenteres.

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som er definert som anleggsmiddel, skal vurderes til anskaffelseskost. Det må, pr. 31.12, vurderes om det er et nedskrivningsbehov som følge av et verdifall som ikke forventes å være forbigående. Det er viktig at bokført verdi pr. 31.12 blir tilfredsstillende dokumentert. Som underlag for aksjeverdien anbefales det å innhente årsregnskap for de selskapene hvor man har eierandeler. Basert på disse regnskapene vil man kunne foreta en vurdering av bokført verdi. Eventuelle tidligere nedskrivninger kan reverseres til anskaffelseskost. Aksjer som er registrert i verdipapirregisteret, skal dokumenteres med VPS-oppgave.

Ved utbytte fra en investering må det tas stilling til hvorvidt dette skal inntektsføres eller føres som en reduksjon av balanseført verdi på investeringen. Det kan være snakk om inntektsføring når resultatene i det underliggende selskapet er opptjent etter at aksjene ble anskaffet. I motsatt tilfelle må balanseført verdi på investeringen reduseres. Sistnevnte kan ofte være tilfellet når en mottar utbytte, annen utdeling eller renter kort tid etter at aksjene er ervervet, som vil være kjøpt avkastning. Den samme vurderingen må gjøres hvis aksjene er bokført etter egenkapitalmetoden. Da inntektsføres andel av resultat løpende, mens en utdeling av resultatet reduserer verdien på aksjene.

Videre må det tas stilling til når utbyttet skal få virkning i regnskapet. Utbytte fra datterselskap vil for eksempel normalt inntektsføres i morselskapets regnskap samme år som det er avsatt, selv om utbyttet ikke besluttes før behandling i generalforsamling påfølgende år.

Varelager

Varelager vil være en vesentlig balansepost for mange virksomheter, og gode rutiner rundt varetellinger er

grunnleggende for å få en riktig regnskapsmessig rapportering. Det vil være mange involverte personer i en varetelling, og det anbefales å utarbeide en varetellingsinstruks for å sikre at tellingen blir gjennomført på en tilfredsstillende måte. Utgangspunktet bør være et ryddig lager og en systematisk telling.

Klar og tydelig telleinstruks

Telleinstruksen bør angi tidspunkt og varighet for tellingen, hva som skal telles, ansvarsfordeling, krav til merking av telte områder, krav til kontrolltellinger, behandling av ukurante varer, kontroll av inn/ut av lager under telling.

Når det gjelder bevegelse inn og ut av lager mens varetellingen pågår, er det enkleste å holde lageret stengt mens en teller, og gjennomføre telling så nær 31.12 som mulig. Men det er ikke alltid mulig eller ønskelig, og det må da være klare retningslinjer for hvordan man behandler bevegelse på lager rundt talletidspunktet. Feil cut-off i lager, inngående og utgående faktura rundt årsskiftet, kan resultere i vesentlige feil i regnskapet.

Varetellinger

Varelager skal telles ved årets slutt. Selskap som fører et betryggende lagerregnskap, kan imidlertid foreta opptelling i løpet av året, forutsatt at tilgang og avgang fra opptellingstidspunktet til regnskapsårets slutt kan dokumenteres på en tilfredsstillende måte. Det må også dokumenteres at hele lageret er telt gjennom året.

Krav til dokumentasjon av varelager er regulert i bokføringsforskriften. Tellelistene kan være på papir eller elektronisk. Tellelister på papir skal nummereres før tellingen begynner, så man sikrer at alle lister kommer i retur etter gjennomført telling.

Tellelistene skal inneholde følgende informasjon:

Varenr. og navn	Antall	Kostpris	Sum kostpris (skattemessig)	Ukurans	Sum virkelig verdi*)
-----------------	--------	----------	-----------------------------	---------	----------------------

Alle varer skal telles, også ukurante. Ukurante varer som må verdsettes til virkelig verdi (dvs. må selges til lavere pris enn anskaffelseskost), skal vises som egen gruppe i tellelistene. Beregningsmåten for verdien av varene skal fremgå av dokumentasjonen.

Produksjonsbedrifter må dokumentere sine kalkyler ved verdsettelse av varer i arbeid og ferdigvarer. Her vil etterkalkyler være en viktig del av kontrollen som må gjøres for å dokumentere at kalkylene er riktige.

Tellelister skal være daterte, og det skal fremgå hvem som har foretatt opptellingen.

Investeringer (Finansielle omløpsmidler)

Regnskapslinjene som hører inn under «Investeringer» i regnskapet, inneholder ulike typer aksjeinvesteringer og obligasjoner som ikke er kjøpt til varig eie eller bruk.

Regnskapsmessig behandling er avhengig av om investeringen kommer inn under kravene i regnskapsloven § 5-8 (markedsbaserte finansielle omløpsmidler) eller ikke. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi (børskurs) pr. 31.12, mens øvrige finansielle omløpsmidler skal vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Markedsbasert finansielt omløpsmiddel skal vurderes til virkelig verdi hvis det er klassifisert som et omløpsmiddel, inngår i en handelsportefølje med tanke på videresalg, omsettes på børs e.l. og har god eierspredning og likviditet. Dette vil typisk være når et selskap har en portefølje av børsnoterte aksjer med jevnlig kjøp og salg.

Små foretak kan velge laveste verdiprinsipp også for markedsbaserte finansielle omløpsmidler.

Pr. 31.12 må det foreligge en dokumentasjon som underbygger virkelig verdi av aksjene. Dersom aksjer er registrert i et verdipapirregister, skal det i henhold til bokføringsforskriften § 6-3 foreligge en oppgave fra dette

verdipapirregisteret (VPS-oppgave). Hvis aksjer ikke er børsnoterte, bør det for betydelige poster innhentes regnskapstall fra selskapet en har eierinteresser i. Det må også utarbeides en dokumentasjon som viser kjøp og salg gjennom året, samt gevinstberegning. Dette for å kunne ha kontroll med den skattemessige behandlingen av gevinst og tap ved salg av aksjer.

Egenkapital

Bevegelse i egenkapital fra inngående til utgående balanse må avstemmes. Underlag for eventuelle egenkapitaltransaksjoner, for eksempel protokoller fra styremøter eller generalforsamlinger, kan benyttes som dokumentasjon.

Mellomværende med eiere

Kortsiktig gjeld eller fordringer til eiere vil ofte ikke være regulert i en låneavtale. Her bokføres utlegg og kortsiktige poster som skal gjøres opp løpende. Som dokumentasjon av denne typen balanseposter anbefales det at det foreligger en bekreftelse fra eiere om at det er enighet om saldo pr. 31.12.

Ved innskuddsbaserte ordninger oppstår det ikke forpliktelse som skal inn i balansen.

Pensjoner

Alle foretak med ansatte, gitt visse kriterier, har plikt til å opprette en pensjonsordning for sine ansatte (obligatorisk tjenstepensjon). Ordningen utformes innenfor rammene i foretakspensjonsloven (ytelsesbasert pensjon) eller innskuddspensjonsloven (innskuddsbasert pensjon).

Nye ordninger som etableres i dag, er i all hovedsak innskuddsbaserte ordninger, blant annet fordi dette gir mer forutsigbare rammer for virksomheten. Det er imidlertid mange virksomheter som fortsatt har ytelsesbasert pensjonsordning. Regnskapsmessig er innskuddsbaserte ordninger enklere å håndtere enn de ytelsesbaserte.

Innskuddsbaserte pensjonsordninger

Ved innskuddsbaserte ordninger bokføres selskapets årlige utbetalinger som pensjonskostnad og det vil ikke oppstå forpliktelse som skal inn i balansen. Grunnlag for bokføringer vil da være fakturaer fra forsikrings-selskapet.

Selv om innskuddsbaserte pensjonsordninger ikke medfører balanse-

føring av forpliktelse, da denne gjøres opp løpende ved innbetaling av premier, vil det være krav om at innskuddsfondet balanseføres. Det er krav om å opprette innskuddsfond etter innskuddspensjonsloven § 9-1.

Det er ingen generell innbetalingsplikt til innskuddsfondet, men alle innbetalinger ut over den årlige premien i henhold til innskuddsplanen tilføres fondet. Innbetalingen til fondet skal altså ikke resultatføres. Avkastningen av midlene fra fondet, som for øvrig er skattefrie i opptjeningsåret, tilføres også fondet. I tillegg skal innskudd for arbeidstakere med kortere medlems tid enn 12 måneder, samt for meget forskuddsbetalt innskudd for medlemmer som slutter i foretaket i løpet av året, tilføres fondet. Midlene i fondet kan bl.a. brukes til dekning av årets premie. Eventuelle innbetalinger til innskuddsfond er å anse som en forskuddsbetalt kostnad og balanseføres inntil midler fra innskuddsfondet anvendes til å dekke periodens ordinære innskudd.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Ved ytelsesbaserte ordninger, skal man, basert på en aktuarberegning, bokføre tilhørende forpliktelser og midler i balansen. Årets pensjonskostnad vil da være et produkt av årets innbetalinger og årets endring i pensjonsmidler og -forpliktelser. Små foretak kan velge ikke å balanseføre pensjonsforpliktelser som er forsikret. Tilhørende midler skal da heller ikke balanseføres. Årets pensjonspremie vil da bli foretakets pensjonskostnad.

Forutsetningene som ligger til grunn for en aktuarberegning, er i stor grad skjønnsmessige. For at disse skal bli mest mulig ensartede, utgis en veiledning som fastsetter de viktigste markedsmessige forutsetningene, NRS (V) Pensjonsforutsetninger. Denne oppdateres minimum årlig. Selskapet er ansvarlig for å påse at aktuares benyttede forutsetninger er i henhold til disse. I tillegg er det svært viktig (evt. avgjørende) at selskapet melder inn korrekte grunnlagsdata fra virksomheten, for eksempel antall med-

lemmer av ordningen (ansatte/pensjonister). Her anbefales det at man tar dialogen med aktuaren så tidlig som mulig i løpet av høsten. Avklar med aktuaren hvilke opplysninger han/hun må ha fra selskapet, og sørg for å innhente oppdaterte tall, som videresendes til aktuaren. Avtal med aktuaren om det skal hentes forutsetninger fra veiledningen, eller om det er spesielle forhold som tilsier at andre forutsetninger bør benyttes.

Det anbefales også å kontrollere at det er samsvar mellom innbetalt premie ifølge regnskapet og innbetalt premie som er lagt til grunn i aktuarberegningen. Har aktuaren feil beløp her, blir beregningen feil. Pr. i dag er det innenfor GRS tillatt å fordele kostnaden av estimatavvik over gjenværende opptjeningsperiode. Dette prinsippet vil bli endret når vi får ny regnskapslov. Dette er nærmere omtalt i eget avsnitt senere i artikkelen.

AKTUELLE TITLER FRA FAGBOKFORLAGET

kr 739,-

Fusjon og fisjon

Skatt, regnskap, selskapsrett
En praktisk veiledning i gjennomføring av fusjon og fisjon, godt illustrert med eksempler. 2. utg. 2015.

kr 659,-

Norsk merverdiavgift ved internasjonal handel

Import og eksport
Advokat Marianne Scheel gir en bred oversikt. 3. utg. 2015.

kr 499,-

Egenkapitaltransaksjoner

En oversikt over transaksjoner mellom et foretak og dets eiere. 6. utg. (2015) er lik 5. utg., men uten eBok.

kr 859,-

IFRS på norsk

Forskrift om internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) på norsk i konsolidert form. 6. utg. 2015.

kr 395,-

Bokføringsloven

En praktisk veiledning i bokføringsreglene med konkrete eksempler. 9. utg. 2015.

Hold deg oppdatert på bøker innenfor revisjon og regnskap!

Abonner på nyhetsbrev fra Fagbokforlaget. Gå til fagbokforlaget.no/nyhetsbrev for å melde deg på.

facebook.com/fagbokforlaget

e-post: ordre@fagbokforlaget.no

telefon: 55 38 88 38

fagbokforlaget.no

FAGBOKFORLAGET

Arbeidsgiveravgift og pensjoner

Arbeidsgiver skal beregne arbeidsgiveravgift av sitt tilskudd til pensjonsordningen. Avgiftsplikten oppstår på det tidspunktet arbeidsgiver innbetaler premien eller tilskuddet til forsikringselskapet. Dersom noen del av årets premie blir belastet innskuddsfondet, skal det derfor ikke beregnes og betales arbeidsgiveravgift. Det skal også beregnes arbeidsgiveravgift av forsikringens administrasjonskostnader. Det kan inngås avtale om at de ansatte trekkes i lønn og dermed dekker deler av innbetalingen. Denne egenbetalingen skal det ikke betales arbeidsgiveravgift av. Egenbetalinger er også fradragsberettiget i den ansattes selvangivelse og grunnlag for skattetrekk reduseres tilsvarende. Det skal ikke foretas forskuddstrekk på arbeidsgivers innbetaling til pensjonsordninger.

Skattekostnaden

Skattekostnaden bør avstemmes. I utgangspunktet skal den være 27 % av resultat før skatt. Hvis det er avvik, bør det foretas en beregning som dokumenterer årsaken til avvik. Som eksempler på avvik er permanente forskjeller i regnskapet og/eller inntekter/tap på investeringer i verdipapirer innenfor fritaksmetoden og endring av skattesats. Dokumentasjonen bør inneholde en avstemming av utsatt skatt / utsatt skattefordel og betalbar skatt mot ligningspapir. Endring av midlertidige forskjeller skal også avstemmes, slik at man har kontroll med at skatteberegningen er riktig.

Konsernregnskapet

Konsernregnskapet vil inneholde noen særskilte balanseposter som for eksempel merverdier på eiendeler, goodwill, innarbeidelse av tilknyttet selskap til egenkapitalmetoden og utsatt skatt / utsatt skattefordel. Det er samme krav til dokumentasjon av disse postene som for balanseposter i selskapsregnskapene. Dokumentasjon og avstemming av endring i egenkapitalen vil også være viktig for konsernregnskapet. Det er en kontroll av konsolideringen.

Utbytteberegningen og krav til forsvarlig egenkapital og likviditet

Dokumentere forsvarlig egenkapital og likviditet

Ved utbytteutdeling har styret plikt til å vurdere om selskapet har forsvarlig egenkapital og likviditet. Styret må dokumentere og underbygge sin vurdering av selskapets reelle situasjon. Vi anbefaler at det blir protokollert og dokumentert i forbindelse med styrebehandlingen av årsregnskapet. Revisor vil også etterspørre denne typen dokumentasjon.

Spesifisering av ulike typer utbytte ved disponering av overskuddet

Ifølge NRS 8 anbefales det at opplysninger om disponeringen (forslag til anvendelse av overskuddet eller dekning av tap) gis i tilknytning til resultatregnskapet, eventuelt i årsberetningen. I disponeringen skal utbytte spesifiseres på ordinært utbytte, tilleggsutbytte og ekstraordinært utbytte.

Statsbudsjettet – endring i skatteregler

I årets statsbudsjett kom det forslag om følgende endringer som mest sannsynlig vil bli vedtatt:

Lån til aksjonær beskattes som utbytte

Fra 7.10.2015 skal lån til aksjonær beskattes som utbytte. Tilbakebetaling av lån vil skattemessig bli å behandle som innbetaling av kapital. Senere utbytte som motregnes lånet, vil ikke bli beskattet. Transaksjonene vil påvirke aksjonærenes inngangsverdi på aksjene, og de skal rapporteres via egne poster på aksjonærregisteroppgaven. Det er ikke vanskelig å forstå at dette vil sette krav til at selskapene har systemer for å få en riktig innrapportering og oppfølging av aksjonærenes inngangsverdi. En løsning kan være å bokføre nye lån fra denne dato på egne kontoer i balansen. I tillegg opprettes egne kontoer for tilbakebetaling. Det vil være alle utbetalinger/uttak gjennom året som skal beskattes. Det vil sikkert kunne oppstå

Fra 7.10.2015 skal lån til aksjonær beskattes som utbytte.

noen praktiske problemstillinger i tilknytning til mellomregningskontoer som ikke er definert som lån. Når det gjelder utlegg, anbefales det å følge samme rutiner for aksjonær som for ansatte. Ved bruk av bedriftskort bør alle kort bare brukes til utlegg som vedrører firmaet. Er det usikkerhet mht. til bruk av bedriftskort eller forskudd, og aksjonær ikke klarer å dokumentere at det er firmaets kostnad, kan dette bli å behandle som lån. Det forventes at det kommer nærmere retningslinjer til behandlingen og den praktiske gjennomføringen av regelverket.

Det presiseres at dette er skattemessige regler. Selskapsrettslig vil det fortsatt være lån og krav til låneavtaler og

renteberegninger, og lånene skal være innenfor rammen for utbytte.

Endring av skattesats

Det er forslag om å endre skattesatsen fra 27 % til 25 % i 2016. Det vil påvirke utsatt skatt og utsatt skattefordel 31.12.2015. Skattekostnaden vil påvirkes av 2 % reduksjon av grunnlag ved midlertidige forskjeller 1.1.2015 og endring i midlertidige forskjeller i løpet av året.

Oppbevaringstid

I 2015 ble det endelig vedtatt at oppbevaringstiden er fem år, med virkning fra 1.1.2015. Hovedregel og unntaksregel går frem av følgende tabell:

Primærdokumentasjon	Sekundærdokumentasjon	Unntak
5 år fra regnskapsårets slutt	3,5 år fra regnskapsårets slutt	<ul style="list-style-type: none"> • Tolldeklarasjoner med underlag • Justeringsregler fast eiendom • Prosjektregnskap • Nærstående selskap i utlandet • Kreditfradrag • Fusjon og avvikling • Spesielle bransjer (virksomhet på norsk sokkel, banker og finansieringsforetak, kraftproduksjon, revisorer og regnskapsførere)

I dag velger mange elektronisk oppbevaring. Vi minner om at det da er krav om å gjennomføre en risikovurdering, jf. NBS 1 Sikring av regnskapsmaterialet. Det skal gjøres en vurdering av risikoen for urettmessig endring, sletting, tap eller ødeleggelse av regnskapsmaterialet. Det skal gjøres nødvendige tiltak for å redusere risikoen til et akseptabelt nivå.

Oppsummering

Vi har i denne artikkelen hatt fokus på planlegging av årsoppgjøret og dokumentasjon/vurderinger av utvalgte regnskapsposter. Vi anbefaler å starte planlegging av gjennomføring av årsoppgjøret i god tid. Tidsfrister, ansvarsfordeling og klare krav til / klar forståelse av jobben som skal gjøres, vil bidra til at man blir mer effektiv og kan avlegge et regnskap på et tidligere tidspunkt, mens tallene ennå er ferske. I tillegg anbefaler vi å legge vekt på god dokumentasjon av regnskapspostene. Det er av betydning for alle parter – fra regnskapsmedarbeider til aksjonær i foretaket og eksterne parter som skal gjennomføre en kontroll.

Fri kost for utenlandske pendlere

De norske satsene for verdsettelse av fri kost for polske arbeidstakere skal benyttes selv om kostnadsnivået i Polen er vesentlig lavere enn i Norge, fastslår Høyesterett.

To polske selskaper drev med utleie av polske arbeidstakere til norske selskap. Arbeidstakerne pendlet til Norge og mottok fri kost fra arbeidsgiverne. De polske arbeidstakerne var skattepliktige til Norge for arbeidsinntekten og verdien av fri kost fra arbeidsgiver.

Saken gjelder den skattemessige verdsettelsen av fordelene for fri kost. Den skattepliktige fordelene ble beregnet ut fra satsen for fri kost, som fastsettes årlig av Skattedirektoratet. De to polske

selskapene og arbeidstakerne gjorde gjeldende at spart kost i hjemmet skulle verdsettes ut fra polsk kostnadsnivå, ikke Skattedirektoratets satser.

Saken gjaldt både arbeidsgiveravgift for selskapene og skattepliktig inntekt for arbeidstakerne.

Høyesterett konkluderte med at satsen ikke skulle fravikes. Høyesterett mente det følger klart av skattelovens § 5-12 tredje ledd og skattelovforskriften at verdsettelsen av fri kost for pendlere er den samme uavhengig av hvor vedkommende pendler fra. Det er ikke grunnlag for innskrenkende fortolkning av skatteloven § 5-12 tredje ledd, mente Høyesterett.

Økonomiske garantier, etablererstøtte og tilskudd

På Altinn.no finner du en stor oversikt over forskjellige støtteordninger for bedrifter fordelt etter bransjer. Nederst på listen finnes ordninger som er uavhengig av bransje.

Oversikten finnes på: altinn.no/Starte-og-drive-bedrift/Oversikt-stotteordninger/

Elektronisk stiftelse av aksjeselskaper

Brønnøysundregistrene har lansert en tjeneste for stiftelse av aksjeselskap i Altinn. Løsningen vil i mange tilfeller kunne være en nyttig forenkling for de som skal stifte et aksjeselskap.

Stiftelsesdokumentet og vedtektene opprettes direkte gjennom skjemaløsningen i Altinn. Ved tingsinnskudd lastes åpningsbalanse og redegjørelse opp som vedlegg. Adresse, e-postadresse og mobilnummer til stifterne – og i tilfelle revisor – hentes automatisk fra systemet (viktig at det er registrert riktig). Stifterne varsles på e-post og SMS om at stiftelsesdoku-

mentet er klart til signering. Løsningen hindrer utfylling i strid med aksjeloven.

Signeringsløsningen skal være slik at stifterne signerer på alt, mens revisor signerer redegjørelsen og åpningsbalansen.

På samme måte som ellers må selskapet registreres i Foretaksregisteret etter at det er stiftet i Altinn. Opplysninger som er registrert i det elektroniske stiftelsesdokumentet, er da forhåndsutfyllt i samordnet registermelding.

Gir deg pengene tilbake

Finansavtaleloven gir deg rett til å kreve pengene tilbake fra banken dersom du har betalt med kredittkort, og varen eller tjenesten du har kjøpt ikke blir levert eller har mangler. Mindre kjent er det at Visa frivillig gir deg en lignende rettighet når du bruker deres debetkort.

Da Forbrukerombudet i sommer gjennomgikk kortavtalene til norske banker viste det seg at Gjensidige bank, DNB, Nordea og Skandiabanken ikke hadde tatt disse særvilkårene inn i kortavtalene du inngår med banken. Forbrukerombudet krevde at bankene måtte få dette på plass, og nå har bankene bekreftet at de vil rette seg etter kravet.

Når du handler med Visa, kan du, ifølge Visas interne retningslinjer, kreve pengene tilbake dersom en vare eller tjeneste du har kjøpt på internett ikke blir levert, er skadet eller ødelagt. Du kan også kreve erstatning dersom selskapet du har handlet fra går konkurs før du har mottatt det du har bestilt. Dette kan for eksempel være aktuelt dersom du har bestilt en reise med et flyselskap som går konkurs før avreise.

Les mer på: forbrukerombudet.no/2015/11/visa-gir-deg-pengene-tilbake

Skal du kjøpe en bedrift, trenger hjelp med regnskap og skatt eller planlegger generasjonsskifte? Vi har kompetansen.

Revisjon og attestasjonstjenester

- Ekstern (finansiell) revisjon
- Intern revisjon
- Borevisjon
- Attestasjoner til myndigheter

Regnskap og økonomi

- Regnskap, herunder IFRS
- Forretningsførsel
- Finansiering og budsjettering
- Management for Hire (regnskap-/økonomi, controller og lignende)

Skatt- og avgiftstjenester

- Bedriftsbeskatning, personbeskatning og merverdiavgift
- Internasjonal skatt
- Generasjonsskifte
- Expatriate tjenester

Transaksjonsstøtte

- Fusjon/fisjon/børsnotering
- Restruktureringer
- Finansiell due diligence
- Verdsettelse
- Sakkyndig redegjørelser

Rådgivning

- Strategi og analyse
- Prosjekter
- Risikostyring og intern kontroll
- Prosessforbedring
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Gransking og misligheter
- Management for Hire

* For noen av tjenestene er det uavhengighetsregler i revisorloven som kan begrense omfanget og innholdet i vår bistand til egne revisjonsklienter.

Oslo

Grant Thornton Revisjon AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: consulting@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Law advokatfirma DA
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 60 28 00

e-post: gtlaw@no.gt.com

Trondheim

Grant Thornton Revisjon AS
Vestre Rosten 81
N-7075 Tiller

Tlf. 73 10 24 10

Faks. 72 89 65 09

e-post: trondheim@no.gt.com

Oslo

Grant Thornton Management Consulting AS
Bogstadveien 30
N-0355 Oslo

Tlf. 22 20 04 00

Faks. 22 20 04 10

e-post: oslo@no.gt.com